

korpisoturi 3

korpisoturi 3

Karjalan
Jääkäripataljoonan
Aliupseerikoulun
42 kurssin
kurssi-julkaisu

oppilaskunta

Ltn E Riikonen
Vääp P Harju
kuraattorit

Hallitus

Opp H Koukkunen
puheenjohtaja

Opp M Hirvonen
sihteeri

Opp T Vaarto
rahastonhoitaja

Opp P Kuusimäki
huvitoimikunta

Opp L Salonen
urheilu

Opp M Hirvonen
hengellinen tmk

toimitus

Opp M Kukkamäki
päätoimittaja

Opp J Mononen
toimitussihteeri

Opp H Koukkunen
vast. toim.

Halme&Hirvonen
valokuvat

M Sihvoin
kansi

Simonpaino Oy
painatus

karjalan jääkäripataljoonan aliupseerikoulun oppilaat!

Suomalainen taktiikka ja maasto edellyttävät, että joukkojen on pystyttävä toimimaan hajallaan. Tämä kaikki asettaa juuri Teille, tuleville ryhmän- ja joukkueenjohtajille, erittäin suuria vaatimuksia. Teidän tulee olla tiedoiltanne ja taidoiltanne korkealuokkaisia ja mittavia sotilaita, että Te pystytte kaikissa olosuhteissa toimimaan suomalaisen taistelijan esikuvana ja lähimpänä johtajana.

Haluan erityisesti korostaa johtajan oman esimerkin merkitystä. Vaatikaa ensin itseltänne mallikelpoista suoritusta ja vasta sitten johdettaviltanne.

Muistakaa, että joukon ja jokaisen yksilön toiminnan kannustimena on oleva isänmaalliseen henkeen perustuva maanpuolustustahto sekä luottamus omiin kykyihin ja mahdollisuuksiin.

Kun Te näin toimitte ja tämän muistatte, tulette täyttämään paikkanne.

Onnittelen Teitä saavutuksistanne Aliupseerikoulussa.

Kontioranta 15. 3. 1961.

Pataljoonan komentaja
Everstiluutnantti

E. Sylväne

oppilaat!

Neljä kuukautta kestänyt uurastuksenne on nyt päättynyt. Uskon, että jokainen Teistä tuntee iloa suoritetusta työstä, jonka tarkoituksena on ollut luoda kestävä pohja tulevalle toiminnallenne ryhmän ja joukkueen johtajina.

Kurssillenne on ollut luonteenomaista yritteliäisyys ja innostus opintojen suorituksessa. Se on myös alusta lähtien tuottanut hyviä tuloksia. Me kouluttajat toivomme, että jokainen Teistä täyttää paikkansa vastaisuudessakin ja antaa kuulua vain hyviä uutisia itsestään. Tähän luottaen me toivotamme Teille hyvää menestystä tulevissa tehtävissänne. Seuratkoon into ja yritteliäs henki niitä Teistä, jotka lähette RUK:uun. Tehkää lujasti työtä ja muistakaa myös, että edustatte siellä omaa joukko-osastoanne — Karjalan Jääkäripataljoonaa. Se velvoittaa!

Oppilaskuntanne toiminta on ollut vilkasta ja korkeatasoista. Se on osoittanut, että keskuudessanne on vallinnut hyvä ja yhtenäinen henki.

Esitän Teille, oppilaat, että oppilaskunnallenne ja sen tarmokkaalle johdolle parhaat kiitokseni ja onnittelen Teitä saavutustenne johdosta!

Koulun johtaja
Kapteeni

E. SYLVÄNNE

oppilaskunnan tervehdys kuraattoreille luutnantti erkki riikoselle ja vääpeli pauli harjulle

Kunnioitettu Herra Luutnantti !

Karjalan Jääkäripataljoonan Aliupseerikoulun 42. kurssin Oppilaskunta tahtoo kurssin nyt päättyessä esittää Teille, Herra Luutnantti, sydämellisimmät kiitokset siitä erittäin uhrantuvasta ja epäitsekästä työstä, jonka Te, Herra Luutnantti, olette Oppilaskunnan kuraattorina ollessanne sen hyväksi suorittanut. Me olemme oppineet näkemään Teissä sekä erinomaisen, esimerkillisen sotilaan että kyvykkään opettajan ja lämminhenkisen ihmisen. Hyvin monet ovat ne tapahtumat, jotka tulevat vielä kauan varusmiespalvelumme jälkeen muistuttamaan meitä siitä, että meillä oli onni saada toimintamme alkuunpanijaksi juuri Teidät, Herra Luutnantti. Lyhyen kurssin aikana on Oppilaskunnan ehdittävä tehdä hyvin paljon ja vaikeudet näyttävät usein voittamattomilta. Siksi tarvitaan runsaasti intoa ja tarmoa, jotta nämä vaikeudet tulisivat voitetuiksi. Te, Herra Luutnantti, olette ollut toinen niistä henkilöistä, joiden ansioksi voimme lukea sen, että Oppilaskuntamme on onnellisesti ja mielestämme tuloksellisesti saanut työnsä päätökseen. Te olette innostanut, tukenut, ja auttanut meitä vaikuttaen ratkaisevalla tavalla siihen, että sotilaan karuun arkielämään on saatu piristykseksi monenlaista henkistä toimintaa. Teille, Herra Luutnantti, tulimme aina alkuvaikeuksien aikana puhumaan asioista tietoisina siitä, että Te olitte valmis auttamaan ja neuvomaan. Erityisen syvästi on jäänyt kurssilehden toimittajien mieleen se, että olitte valmis uhraamaan runsaasti vapaa-aikaanne lehteä suunniteltaessa. Kun me yön hiljaisina hetkinä, varuskunnan jo hiljennettyä, kokoonnuimme koulun alaoppisaliin lehteämme rakentamaan, Te olitte, raskaasta päivän aherruksesta huolimatta, usein mukamme. Kuinka kiitollisia siitä olemmekaan!

Erittäin järkyttävänä on meidän mielimme jäänyt se pyryinen ja ankea päivä, jolloin saimme tiedon, että Teidät, Herra Luutnantti, oli siirretty Aliupseerikoulusta toiseen yksikköön. Kun kurssi helmikuun seitsemäntenä päivänä oli kokoontuneena käytävälle jättämään hyvästejä Teille, Herra Luutnantti, oli jokaisen mieliala lievemmin sanottuna apea. Karuimmankin korpisoturin silmäkulmaan kohosi sillä hetkellä kyynel, vilpittömän, syvän kaipauksen kyynel.

Teittemme nyt erottua kiitämme Teitä, Herra Luutnantti, koko sydämeistämme hyväksemme tekemästänne työstä ja pyydämme saada toivottua Teille parhainta onnea ja menestystä elämässänne. Ottakaa, Herra Luutnantti, vastaan sotilaan karu kädenpuristus, johon on vuodatettu sydänten lämpö.

Kunnioitettu Herra Vääpeli !

Kun Oppilaskuntamme sai tietää luutnantti Riikosen siirtymisestä pois Aliupseerikoulun piiristä, tuntui aluksi siltä, että Oppilaskunnan toimintaa olisi hyvin vaikeaa jatkaa niissä puitteissa, joihin sitä oli kaavailtu. Uuden kuraattorin aktiviteetista ja toimintatarmosta jäi paljolti riippumaan Oppilaskuntamme myöhempi toiminta. Yleisesti otettiin sitä mieltä, että Te, Herra Vääpeli, olitte se henkilö, johon me voimme turvata ja luottaa. Kun koulun johtaja ilmoitti, että Teidät oli määrätty luutnantti Riikosen seuraajaksi korporaatiomme johtoon, pidimme valintaa juuri

oikeaan osuneena. Te, herra Vääpeli, otitte asiamme ajamisen ja toimintamme vireänä pitämisen sydämen asiaksi korostaen aina sitä, että kaikella sotilaallisellakin toiminnalla tulee olla vankka henkinen pohja. Kokeneena rintamiehenä, hyvänä kouluttajana ja esimiehenä sekä ymmärtäväisenä ihmisenä Te monella tavalla olitte meille isän asemassa. Me näimme Teissä henkilön, jota elämä on sen kaikissa muodoissa koetellut, mutta jossa ihmisen parhaat ominaisuudet ovat vaikeuksien keskellä kasvaneet ja kehittyneet. Usein Te olitte kanssamme, ohjasitte ja opastitte, antaen meille kaiken tukenne työssämme ja toiminnassamme Oppilaskuntamme onneksi ja menestykseksi. Olemme hyvin, hyvin paljosta Teille, Herra Vääpeli, kiitoksen velkaa.

Olkon tämä pieni tervehdysksemme kiittollisuudenosoituksena. Vilpittömin kiittollisuuden tuntein me aina muistamme Teitä, Herra Vääpeli, ja toivomme, että vielä monella, monella oppilaspolvella olisi onni saada olla Teidän ohjattavananne. Mikäli jokin kurssi meidän jälkeemme saa Teistä, Herra Vääpeli, kuraattorin, voimme olla siitä iloisia, sillä Teistä se saa todella hyvän ja taitavan kuraattorin.

Kiitämme Teitä, Herra Vääpeli, Oppilaskuntamme hyväksi suorittamastanne erinomaisesta työstä ja toivotamme Teille vilpittömin sydämin kaikkea hyvää.

Oppilaskunnan puolesta puheenjohtaja

oppilas Heikki Koukkunen

toimituksen tuoilta

Tekipä ihminen mitä tahansa, aina hänen on pyrittävä ottamaan tehtävänsä vakavasti ja aiheeseen syventyen. Tällöin ei voida välttää siltä, etteikö vaikeuksia, suuriakin, tekijän tielle löytyisi. Täytyy sanoa, että henkisen toiminnan organisointi varusmiespalvelusta suoritettaessa, erikoisesti Aliupseerikoulussa, on joskus täysin ylivoimaiselta näyttävä tehtävä. Tämä on todella suuri vahinko, sillä mielestämme juuri Aliupseerikoulussa tarvittaisiin raskaan sotilaskoulutuksen ohella hyvin vireää toimintaa henkisellä alalla. Vaadittaisiin ennen kaikkea joukkueiden johtajien voimakasta panosta tässä työssä, ja sitä ei suinkaan läheskään aina saada. Sellainen esimies, joka on itse henkisesti heikolla tasolla, fakki-idiotismin lumoissa, tyrmää alaisensa ja saa koko joukon hengen pois sen oikealta, myös henkisiä arvoja kunnioittavalta tieltä. Puolustuslaitoksemme ei käsitksemme mukaan ole tarkoitettu yksinomaan fyysillisen kunnan kehittäjäksi, vaan paikaksi, jossa nuorelle varusmiehelle selvennetään ne henkiset arvot, joita puolustamaan häntä koulutetaan ja opetetaan. Vasta silloin on Puolustusvoimien tehtävä ymmärretty oikein, vasta silloin on luotu pohja oikealle sotilaskoulutukselle. Armeija ei saa olla, eikä yleensä ole, sadismin pesäpaikka ja tukikohta, vaan eräs inhimillisen toiminnan työkenttä.

Lehden toimitus pyytää saada kiittää kirjailija Erkki Vuorelaa siitä, että hän on vaivautunut muistamaan meitä, syrjäisen varuskunnan poikia arvokkaalla ja kauniilla kevät-runollaan. Tämä runo symbolisoi herkällä tavalla sitä kevättä, jota me nyt nuorina ihmisinä elämme valmistautuessamme astumaan täysivaltaisina yhteiskunnan jäseninä elomme rikkaaseen kesään.

lehdellemme erkki vuorela kevät

I.

Maan ihme: syntyminen,
se kuuluu kevääseen.
Ja loiste lammen sinen
ja kimmel vapaan veen.

Taas laulun linnut palaa
kaukaiseen Pohjolaan.
Yön valkeutta haluaa
ne, suvea, laulujaan.

II.

Kirkasta kimmeltettä,
sinen peili veen,
heräät kukkivaan aamuun,
auringon ihmeeseen.

Rastaan hopeahuilu
vaarojen vaiheilla soi.
Kukkii vihreä aamu,
kirkastuu, kirkastuu koi.

III.

Soita, satakieli.
Aamun ihmeeseen
avautuvat
kukkatertut.
Pakahtuvaan runsauteen
maisema jo hukkuu.
Soit, soita
satakieli
suviyön.
Ihmeellinen valo
täyttää
metsän vyön.

IV.

Tanssi
aamuun kuultavaan,
tanssi kevätaikaan.
Vappu on
ja kevään maan
kiedot
aamun taikaan.
Kuulet,
sineen, hopeaan
sävel, sävel soittaa.
Vappu on
ja kevät tää
kylmän
talven voittaa.

Kun toimituskuntamme alkoi tehdä työtä kurssilehden aikaansaamiseksi, oli luonnollisesti olemassa monenlaisia vaikeuksia. Alussa ei osattu edes aavistaa sitä, mitä aika tullessaan toisi. Sellaisia vaikeuksia, joita nuori ihminen ei voisi tarmokkaasti yrittämällä voittaa, on kuitenkin tuskin olemassa. Se, että alkuvaikeudet voitettiin, voidaan laskea suureksi osaksi koulumme johtajan, kapteeni Sylvänteen sekä tosin koulun palveluksesta pois siirtyneen, mutta lehden parissa loppuun saakka erittäin innokkaasti toimineen luutnantti Riikosen myötämielisen suhtautumisen ansioksi. Teille, Herra Kapteeni, ja Teille, Herra Luutnantti, esitämme lämpimimmät kiitoksemme, sillä ymmärsitte toimintamme tarkoituksen ja annoitte meille auliisti apuamme. Ne hajoitusyritykset, joita lehtemme toimitusta vastaan on toimeenpantu, ovat kilpistyneet omaan avuttomuuteensa. Se, mikä jäi päivän vapaahetkinä tekemättä, tehtiin yön hiljaisina tunteina, ja lehti saatiin määräaikaan mennessä ulos painosta. Pysyvän muiston varusmiesajastamme olemme julkaisumme muodossa saaneet, ja olemme tästä kovin iloisia.

Kun lähdetään tekemään jotain julkaisua, olipa sitten kysymys vaikka näinkin vaatimattomasta lehtisestä, tarvitaan luonnollisesti tiettyjä taloudellisia resursseja. Talouselämän piirissä esiintyvä terve yrittäjähenki on saanut päästä oikeuksiinsa vapaassa Isänmaassamme, ja juuri yrittäjäpiireissä ymmärretään parhaiten vapauden merkitys, sen vapauden, jota Suomen mies on aina ollut valmis mihin hintaan tahansa puolustamaan. Niille tehdas- ja liikelaitoksille sekä yhteisöille, jotka ovat ilmoituksia lehtemme antamalla työtämme tukeneet, tahdomme tässä ilmaista rajuuttoman kiittolisuutemme. Tekonne on eräs kaunis maanpuolustustyön muoto, kädenojennus meille, palvelus jääkäri-työlle ja sen kautta koko maanpuolustuksellemme.

Pienin merkitys lehtemme synnyssä ei suinkaan ole ollut sillä hyvällä ja kitkattomalla yhteistyöllä, joka on vallinnut kurssilehtemme toimituksen ja Simonpainon, jossa julkaisumme on painettu, välillä. Asiantuntijat ovat antaneet apuaan lehtemme ulkoasua suunniteltaessa ja opastaneet meitä, jotka emme suinkaan ole mitään painotyöeksperttejä. Lämmin kiitoksemme saavuttakoon heidät lehtemme välityksellä.

Toimitus haluaa lopuksi tervehtiä kaikkia, joiden luevaksi tämä lehti joutuu. Se kiittää niitä henkilöitä, jotka ovat kirjoituksillaan rikastuttaneet julkaisumme sisällystä ja tehneet sen varuskuntamme ulkopuolellakin olevien lukijoihinsa kannalta mielenkiintoisemmaksi. Olemme iloisia, jos joku on lehteemme tyytyväinen, mutta jos näin ei ole, emme voi muuta kuin valittaen todeta, että parempaa emme ole ehtineet emmekä kyenneet saamaan aikaan. Vilpittömin mielin olemme työtä tehneet, ja tulos on nähtävänä edessänne. Muistuttakoon se omalla tavallaan 42 AuK/KarJP:n oppilaita siitä ajasta, jonka he Kontiorannan kentillä viettivät ja tuokoon muille lukijoilleen tervehdyksen näiden nuorukaisten työstä ja toiminnasta Puolustuslaitoksemme riveissä.

Toimituskunta

jääkäri liikkeemme aatteellinen tausta

"Kansan keskuudesta nousevat epäitsekkeitä yksilöt viitoittavat kansallisen kehityksen tien ja nostattavat sen kukoistukseen. Terveen kansakunnan perusominaisuudet ovat: uskonto, lainkuuliaisuus ja suvaitsevaisuus yhteistyössä sekä menneiden polvien työn ja toiminnan ymmärtäminen ja heidän luomansa perinteen vaaliminen."

Edellä siteerattujen ajatusten luonne on sellainen, että moni nuoremman polven edustaja voi ne luettuaan kohauttaa olkapäitään ja ajatella, että ajatusten esittäjä ei itsekään ole käytännössä sanojensa takana, vaan on tahtonut vain joillakin kauniilla, fraasimaisilla sanoilla ilmaista omaa tyhjyyttään, ilmaista sellaista, mitä hän ei sen syvällisemmin ajattele, vaan joka tulee ulos tavanomaiseen tapaan pinnallisena ja merkityksettömänä. Yleisesti ottaen täytyy sanoa, että nykyajan aatteellinen maailma on laajempaa historiallista taustaa vasten katsottuna radikaalisesti muuttunut. Aatteet kiteytyvät nykyajan yhteiskunnassa hyvin monissa tapauksissa selvästi subjektiivisten intressien ympärille; se, mikä liittyy meihin itseemme kaikkein läheisimmin, on meille tärkeintä. Juuri tällainen ajattelutapa on omiaan johtamaan ajatukset pois yhteisestä edusta ja rajoittamaan näkökenttäämme. Laajaa taustaa vasten asioita tarkkailemme havaitsee, että aikaisempien vuosisatojen ja tämän vuosisadan ensimmäisten kymmenlukujen ideologiat olivat huomattavasti suuremmissa määrin kuin nykyään epäitsekkeitä. Juuri tähän tosiasiaan perustui niiden valtava voima, ja juuri siksi niiden merkitys on ollut niin ratkaiseva meidän kansalliselle kehityksellemme. Me emme voi emmekä saakaan kiistellä siitä, mikä aate on paras, mutta jos me jotain ideologiaa arvostelemme, meidän on tehtävä se historiallisiin tosiasioihin, faktoihin, perustuen ja aatteen avulla saavutettujen tulosten mukaan. Kun me tältä pohjalta tarkastelemme vuosisatamme alkupuolen kansallisia liikkeitä, kiinnittyä huomiomme eräaseen kansamme itsenäistymisen kannalta ratkaisevan tärkeään, aatteelliselta pohjalta lähteneeseen, epäitsekkeeseen toimintaan, joka huipentui jääkäri liikkeeseen.

Tällainen aktiivinen, eräällä tavalla järjestönomainen toiminta, jota jääkäri liikkeemme edustaa, ei luonnollisesti ole sinänsä mikään ideologia, mutta kukaan ei voi kieltää sitä, etteikö tämä toiminta olisi lähtenyt voimakkaasti aatteelliselta pohjalta. Lisäksi on todettava se, että jääkäri liikkeen syntyä edelsi Suomessa koko 1800-luvun ajan voimakas kansallinen toiminta, jonka juuret olivat sekä kotoisessa, aitosuomalaisessa nationalismissa, että siinä uudessa, 1800-luvun alkuvuosikymmenillä Saksassa valtaan päässeessä ja pian koko Euroopan valtaansa saaneessa aatteessa, joka tunnetaan kansallisuusaatteen nimellä ja joka levisi meidänkin maahamme. Tämän aatteen syntyä meidän on aluksi tarkasteltava voidaksemme täysin ymmärtää sen radikaalisen merkityksen meidän kansalliselle kehityksellemme.

1700-luvun lopussa ja 1800-luvun alussa Eurooppa eli jakeenkin sekavissa oloissa. Vapautta, veljeyttä ja tasa-arvoisuutta luomaan lähteneestä Ranskan suuresta vallankumouksesta oli tullut täydellinen fiasko, sillä sen johdossa olleet miehet olivat vielä kypsymättömiä fanaatikkoja, joiden otteet eivät vastanneet tarkoitustaan. Kävi niin, kuin usein käy ratkaisevalla hetkellä: kun pyrittiin äärimmäisestä taantumuksellisuudesta äärimmäiseen demokratiaan, jouduttiin täydelliseen anarkiaan ja sitä tietä tiukkaan diktatuuriin. Ranskan kansa väsyi levottomuuksiin ja oli valmis ehdoitta myöntämään sellaisen voimakkaan persoonallisuu-

den johdettavaksi, joka saattoi palauttaa järjestyksen maahan. Aika oli kypsytynyt Napoleon Bonaparten esiinmarssille.

Jos Napoleon onnistui saamaan Ranskassa ehdottoman vallan, erehtyi hän suuresti, kun hän kuvitteli voivansa tehdä Saksasta ranskalaisen maan. Kenenkään ei kannata yrittää tehdä germaaneista gallialaista tai slaavilaista heimoa, sillä germaaninen nationalismi on jotain aivan suurenmoista. Napoleon yritti levittää Saksaan ranskalaista kulttuuria: saada saksalaiset puhumaan ranskaa ja ajattelemaan a la France, mutta juuri tämä oli legendaarisen johtajan suurin virhe, ja juuri tämä yritys loi pohjan kansallisuusaatteen lopulliselle voitolle. Ranskalaisten toimenpiteet Saksassa saivat germaanit nousemaan vertaansa vailla olevaan taisteluun oman kulttuurin ja oman kielen puolesta. Taistelua johtivat tulieluiset aatteen miehet, joista on ennen kaikkea mainittava ympäri Saksanmaata valistustilaisuuksia järjestänyt filosofi Fichte sekä kansallisuusaatteen ihanalle alttarille henkensä uhrannut, nuorena kuollut runoilija Theodor Körner. Nämä miehet sekä monet muut nationalismin esitajelijat saivat Saksassa aikaan ihmeitä: germaanimiehet ryntäsivät kansallisen innostuksen vallassa vapaaehtoisina "Korssikan petoa" vastaan, ja naiset luopuivat kalliista koruistaan vaihtaen ne halpoihin kuparikoruuihin, jotta olisi saatu aseita taisteluun oman kansallisuuden puolesta. Tästä kaikesta saatiin palkka, kun Napoleon kukistui suuressa kansojen taistelussa. Saksa oli päässyt ranskalaisvallasta, ja, vaikka Napoleonin kukistumisen jälkeen vuonna 1815 kokoontunut Wienin kongressi päättyikin jälleen äärimmäiseen taantumuksellisuuteen, oli kuitenkin saatu luoduksi uuden ajan koittamiselle yksi sen tärkeimmistä edellytyksistä: usko ja kiintymys omaan kansallisuuteen ja kunnioitus kansallista perinnettä kohtaan.

Syrjäinen Suomi ja sen muista erillään asunut kansa ei eristetystä asemastaan huolimatta pysynyt syrjässä yleiseurooppalaisista virtauksista, vaan se vedettiin "karuselliin" mukaan. Juuri Napoleonin valtakaudella tapahtui Suomenkin asemassa ratkaiseva muutos, kun monisatavuotinen yhteys Ruotsiin katkesi (tai paremminkin katkaistiin) ja Suomi liitettiin Venäjän ja Ranskan keisarien tekemän sopimuksen seurauksena ensiksi mainitun valtakunnan yhteyteen. Muutos oli äärettömän suuri. Länsimaiseen kulttuuriin lukeutuneella Suomen kansalla oli nyt luonnollisesti vaara joutua uuden ja oudon slaavilaisen ekspansion alle. Toisaalta tarjosi Suomen sisäinen itsehallinto, autonomia, kansallemme mahdollisuuden suuremmissa määrin kuin aikaisemmin kehittyä yhä itsenäisemmin. Ruotsin vallan aikana oli emämaa käyttänyt Suomea häikäilemättä hyväkseen omiin tarkoituksiinsa, mutta ollut haluton myöntämään maallemme mitään vastalahjana. Autonomisen Suomen sisäisen henkisen elämän voidaan sanoa saavuttaneen sellaisen tason, joka on hyvin ihailtava. Jo vuosisadan ensimmäisillä vuosikymmenillä esiintyivät ns. Turun romantikot, joita johti innokas ja tulieluinen julistaja A. I. Arwidsson. Turun romantikkojen ohjelmajulistus sisälsi sen, että Suomen oli ennen kaikkea säilytettävä kulttuuriyhteytensä länsimaiseen kulttuuriin olematta silti mikään seurailijamaa.

Suomella oli omat henkiset resurssinsa, ja nämä resurssit mobilisoimalla voitiin päästä kulttuuria entistä intensiivisemmin luovaan, ihanaan lopputulokseen.

Tällaisia ajatuksia esittäneet henkilöt joutuivat kuitenkin vänäläisiä pelänneen virkamiehistömme silmätikuiksi. Yleisesti oltiin virkamiesten keskuudessa sitä mieltä, että Turun romantikot olivat vaarantamassa autonomiaamme. Aika ei ollut vielä kypsä suomalaiskansallisille ajatuksille, josta syystä Arwidsson joutui karkotetuksi Ruotsiin. Mutta mitä pitemmälle aika kului, sitä voimakkaammin alkoi saksalais-mallinen kansallisuusajatus vaikuttaa myös meidän maassamme. Meillä ei voitu vielä tässä vaiheessa ryhtyä mihinkään aseelliseen toimintaan kansallisen riippumattomuuden puolesta, kuten Saksassa oli tapahtunut, eikä siihen ollut vielä syytäkään, mutta sitä voimakkaammin toimittiin henkisellä rintamalla. Nationalismin liittyi maassamme selvästi romanttisia piirteitä, ja siksi tätä kautta nimitetään yleensä kansallisromanttiseksi kaudeksi. Sen näkyvimmat hahmot olivat runoilija Johan Ludvig Runeberg ja kansallisen kulttuurimme peruskiven, Kalevalan, kokoonpanija Elias Lönnrot. Mistä me voimme löytää enemmän Suomen maan, Suomen kansan ja suomalaisen elämänmiljöön ihannoitua kuin Runebergin runoista? Kansassamme runoilija näkee erinomaisia piirteitä: rakkauden Jumalaa, lähimmäistä ja isänmaata kohtaan, ahkeruuden, hiljaisen mietiskelyn ja totuuden etsimisen hengen. Teos "Vänrikki Stoolin tarinat" taas on ylistyslaulu suomalaisesta sotilaasta. Vaikka nykyisin helposti ajatellaankin, että Runebergin runous on kovasti ylittunteellista, liiaksi ihannoivaa ja epäolennaiseen perustuvaa, on asialla toinenkin puoli. Sitä ei voida kieltää, etteikö lioittelua olisi monissa runoissa, mutta meidän on tarkkailtava kaikkia asioita niiden olosuhteiden ja sen aikakauden valossa, jolloin kyseinen asia on ollut aktuaali. Olemme aikaisemmin todenneet saksalaisen nationalismin vaikuttaneen ratkaisevasti Saksanmaan kohtaloihin. Mikä vaikutus Runebergin runoilla sitten oli? Vaikutus oli täsmälleen sama, mutta olosuhteiden pakosta ratkaisu meidän kansakuntamme kohdalta jäi myöhäisempään ajankohtaan kuin Saksassa.

Entä sitten Kalevala? Mitä se kykeni saamaan aikaan? Suomalaisen kansanrunouden kerääminen ja julkaiseminen pääasiassa Elias Lönnrotin toimesta sattui juuri sopivaan ajankohtaan. Suomen Venäjään liittämisen jälkeen oli Skandinavian maissa alkanut varsinkin kiihkoskandinavisissa piireissä voimakas polemiikki, joka koski Suomen asemaa kulttuurivalttioiden joukossa. Sekä Ruotsissa että Norjassa esitivät johtavat kulttuurikriitikot ja journalistit mielipiteitä, jotka olivat suomalaisten kannalta katsottuina suorastaan loukkaavia. Nämä tutkijat käyttivät suomalais-ugrilaisista kansoista nimitystä tšudit. He jakoivat kansat kahteen ryhmään: luoviin kansoihin ja seurailijakansoihin. Tšudit olivat heidän mielestään tällaisia seurailijoita, jotka olivat kykenemättömiä luomaan mitään arvokasta, pysyvää. Suomalaiset olivat saaneet kaiken kulttuurinsa ruotsalaisilta pitkän, yksipuolisen kulttuurivaihdon kautta. *Suomalaisilla ei siis ollut omaa kulttuuria.*

Kalevala oli tällaisten edellä esitettyjen väitteiden ainakin osittainen, ellei täydellinen, kumoaja. Sen runot osoittivat kauneudessaan ja koruttomuudessaan sekä ilmaisuvoimakkuudessaan, että Suomen kansalla oli valtavia henkisiä voimavaroja. Ne olivat tavallaan hiljainen taistelubaaste parjaajille. Kalevalaa verrattiin monissa Euroopan maissa, mm. Saksassa, Homeroksen runoihin. Tämä oli jo hyvin merkityksellistä, sillä suomalaisten henkiset lahjat rinnastettiin täten kansoista jaloimman, kreikkalaisten, hengenlahjoihin. Mikä ilo se olikaan kansallisuusmiehimme ja minkälaista tukea ja varmuutta se antoi heidän arvokkaalle työlleen! Snellman, joka oli Runebergin ja Lönnrotin ohella huomattavin nationalisimme, tuli yhteiskuntapoliittisissa pohdiskeluissaan siihen tulokseen, että niin pienen kansan kuin Suomen kansa oli, tulikin tässä vaiheessa taistella tasa-arvoisesta paikasta kansojen keskuudessa henkisin asein eikä miekoin.

Oma kansallinen kulttuuri turvasi aina pienenkin kansan olemassaolon.

Se hedelmällinen kulttuuriperiodi, josta edellä olen ker-tonut, saatiin elää suhteellisen rauhallisissa oloissa. Suomalaiset virkamiehet olivat vähitellen tottuneet autonomian suomiin vapauksiin ja suhtautuivat sen mukaisesti myös kansallisuusmiehiin. 1840-luku tosin oli monistakin syistä taval-lista tiukempaa, jolloin mm. Snellman joutui suurin vai-keuksiin ja säädettiin erittäin ankara vuoden 1848 kuuluisa sensuurilaki, jolla maassamme julkaistu kirjallisuus rajoit-tettiin uskonnolliseen sekä ammattikirjallisuuteen, mutta Nikolai I:n kuoltua ja Aleksanteri II:n tultua Venäjän kei-sariksi koitti jälleen vapaa kehityskausi, jolloin ei ainoas-taan henkinen elämä mennyt aimo askelin eteenpäin, vaan myös aineellinen. Vapaamielisenä ja humanisena keisarina tunnettu Aleksanteri antoi alaisilleen toimintavapauden. Ne-gatiivisena piirteenä tässä toiminnassa on suomalaisten kan-nalta mainittava se, että maassamme vallitsivat tuona otolli-sena aikana hyvin huomattavat ristiriidat suomen- ja ruot-sinkielisten kesken. Tämänkin asia vaati kyllä ratkaisua, sillä vaikka maassamme väestön valtaosa puhui suomen kieltä, oli ruotsin kieli silti koulu- ja virkakieli. Mitä lähemmäksi vuosisadan loppua tultiin, sitä ilmeisemmäksi kävi kuitenkin se, että kansallista kehitystämme uhkasi suuri vaara ulkoa-päin. Aleksanteri III, josta oli tullut Venäjän keisari Alek-santeri II:n jälkeen, oli luontaisilta lahjoiltaan keskinker-tainen mies ja hyvin helposti toisten johdettavissa. Keisarin opettajana oli ollut slaavilaisena kansalliskiihkoilijana tun-netuksi tullut Pobedonostsev. Tämä oli suuri slaavilaisuuden ihailija ja slavofiilien näkyvimpiä johtajia. Tämä oppikunta korosti sitä, että venäläinen kansallisuus oli jalointa ja pa-rasta maailmassa. Oppi oli siis kansallisuusaatetta slaavilai-suuteen sovellettuna. Tässä ei sinänsä olisi ollut mitään vaarallista suomalaisten kannalta, olihan suomalaisillakin oma kansallinen näkökantansa. Vaaralliseksi teki tilanteen se, että slavofilismin liittyi panslavismi. Viimeksi mainitulla tarkoitettiin slaavilaisuuden levittämistä ei-venäläisille alueil-le, ennen kaikkea sellaisille, jotka eivät olleet alunperin venäläisiä, mutta jotka olivat joutuneet Venäjän hallintaan. *Pobedonostsev tahtoi panslavistisen ohjelman mukaisesti Suomen venäläistämistä ja maamme autonomisen erikois-aseman lakkauttamista.* Hän kiihotti Aleksanteri III:n miel-tä kaikkia niitä pyrkimyksiä vastaan, jotka eivät olleet sopu-soinnussa slavofiilisten ja panslavististen pyrkimysten kans-sa. Oma tahtoa vailla ollut, häilyväinen ja epäluuloinen keisari oli tuota pikaa valmis toimimaan Suomen autono-mian poistamiseksi. Tässä yhteydessä vedottiin nyt, kuten myöhemminkin, varsinaisten sortovuosien aikana, siihen, että *Aleksanteri I ei ollut tehnyt mitään sopimusta Suomen py-syvästä erikoisasehasta, vaan lupautunut myöntämään maal-lemme sisäisen itsehallinnon oman hallituskautensa ajaksi, siis vain omasta puolestaan.* Myöhemmät hallitsijat eivät olleet velvollisia uudistamaan tätä lupasta, sillä sen ei kat-sottu koskevan heitä. Aleksanteri III ei kuitenkaan hallitus-kautenaan ehtinyt ryhtyä ratkaiseviin toimenpiteisiin suo-malaisia vastaan. Tosin julkaistiin suurta kuuluisuutta saa-vuttanut postimanifesti, joka koski Venäjän ja Suomen pos-tilaitoksen yhdenmukaistamista, mutta tällä asiakirjalla ja tällä toimenpiteellä oli enemmänkin symbolinen, kuvaannol-linen luonne: hallitsija halusi osoittaa, että hänellä oli voima ja valta menetellä oman tahtonsa mukaan.

Lopullinen murros sekä valtiollisessa että henkisessä elä-mässämme koettiin vuosisatojen vaihteessa. Ei kukaan voi-nut Nikolai II:n valtaistuimelle noustua sanoa tai aavis-takaan, mitä oli tulossa. Uusi hallitsija antoi hallituskau-tensa ensi vuosina suomalaisille alamaistensa itsestään hy-vin myönteisen kuvan. Ne uudistukset, joita vuosisadan mitta-an oli suoritettu, hyväksyttiin sellaisinaan, ja suomalaiset saivat hoitaa sisäiset asiansa omin päin. On käyty paljon keskustelua siitä, mikä tarkoitus Nikolaille oli näin tehdes-sään; oliko hän aluksi luonnostaan myöntämielinen Suomen

erikoisasmaa kohtaan, vai halusiko hän saada suomalaiset uskomaan hyvää heidän hallitsijastaan ja iskeä sitten sopivan tilaisuuden tullen murskaksi kaiken, mikä oli suurin ponnistuksin saatu luoduksi. Olipa miten tahansa, joka tapauksessa keisarin toiminta osoitti oikeaksi sananparren: Älä koskaan luota venäläiseen.

Vuonna 1899 alkoivat venäläistämistoimet toden teolla meidän maassamme! Se sukupolvi, joka joutui venäläis-ekspansion kohteeksi, sai nähdä, kuinka edellä kuvattujen kansallisten saavutusten ylle laskeutui synkkä varjo. Vuosina 1899—1914 Suomen kansa vastoin omaa tahtoaan riisuttiin aseista, sille tyrkytettiin väkivalloin vierasta kieltä, vieraita lakeja, tapoja ja laitoksia, jolloin koko Suomen kansan olemassaolo tuntui uhatulta. Se joutui näkemään, miten suomalaisia miehiä erotettiin viroistaan, vangittiin, ajettiin maanpakoon vain sen vuoksi, että he kieltäytyivät rikkomasta maansa lakeja. Mutta näinä kovina vuosina se oli myös täysin määrin oppinut arvostamaan kaikkea sitä, mitä siltä yritettiin riistää, äidinkieltään, kansallisuuttaan, perittyä oikeusjärjestystä, yksilön ja kansan vapautta. Näiden arvojen puolesta kansamme, erikoisesti sen valveutunein osa, oli valmis panemaan kaikkensa alttiiksi. Juuri tämän ikäpolven keskuudessa syntyi Suomen historian merkittävin nuorisoliike, jääkäriliike.

maisteri klaus Piipponen

kansanrunoutemme sotaisista piirteistä

Jokaisella kansalla on oma kansalliseepoksensa, kunkin alkuvoimaisten perusvaistojen synnyttämä. Ranskalla on Rolandin-laulunsa, Saksalla Niebelungen-tarinansa ja meillä Kalevalamme. Kaksi ensinmainittua kertoo lähinnä sodasta ja sotaisista seikkailuista, ensimmäinen arabialaisten maahanhyökkäyksen sankarillisesta torjunnasta, toinen Niebelung-sankarin merkillisistä urotoista. Myös skandinaavien muinaistarut ovat tulvillaan sotasankarien palvontaa, ne kuvaavat, kuinka sankarit kuolemansa jälkeen taistelutantereella otetaan Valhallaan, jossa heitä palvelevat kuneimmat neidot tarjoillen uroille kuohuvaa simaa... Meidän Kalevalassamme ei taas esiinny läheskään näin paljon sotaisia piirteitä, mutta ehkä niissäkin kerrostumissa, jotka sen ovat muotouttaneet — samoin kuin yleensä kansanrunoutemme — on tärkein sankarirunouden kerrostuma, juuri se, joka tekee Kalevalastakin eepoksen.

Lienee kuitenkin syytä mainita — kuten akateemikko Matti Haavio sanoo — ettei Kalevalassa oleva sankarirunous ole puhdasta sankarirunoutta, vaan juonen ohjaajana on ollut Lönnrotin taidokas käsi. Se siitä, joka tapauksessa asiaan.

Muinaistutkijat ovat kaivaneet maan povesta Suomessa kin joukottain menneiltä ajoilta peräisin olevia aseita. Niin myös Väinämöisellä oli miekka, Joukahaisella oli miekka, jota — kuten runo kertoi — pidettiin huveksissa, hienonahkaisessa huotrassa vasemmalla kuceella. Me voimme seurata tämän miekan vetämistä tupesta:

"Oi, sa nuori Joukahainen, ota miekka viereltäsi, vasemmalta reideltäsi, kädelläsi oikealla." Näin kerrotaan Sampo-runossa. Kauko taas "veti miekan huotrastansa, tupesta tuiman raudan". Ja Kullervo "tunki miekan tuppehensa, pisti pillit säkkihinsä, kengitti kesäisen ruunan, satuloi sotaorosen".

Miekka lieneekin ollut muinaissuomalaisen itsenäisyyden ajan tärkein sota-ase. Paljon harvinaisempi sitä on sankarirunoutemme aseista keihäs. Kansainvaellusajan löytökalus-

Jääkäriliikkeestä me aloitimme ja siihen me olemme taas päätyneet. Se ajanjakso, jota edellä on tarkasteltu, merkitsevä vapaan, isänmaallisen hengen innoittamille nuorillemme tavattoman paljon. 1800-luvun voimakashenkinen aatteellinen työ oli vielä niin tuore perintö, että sen arvo osattiin punnita juuri oikealla tavalla. Tätä isien luomaa perinnettä sekä vapauden voimassa pitämistä yritettiin kaikin keinoin turvata. Venäläisiä vastaan koeteltiin monenlaisia keinoja: kohtuullista myöntöväisyyttä, tiukasti lakiin nojautuvaa passiivista vastarintaa ym., mutta kun mikään tällainen ei näyttänyt tehoavan, päädyttiin aktiiviseen vastarintaan, kuten saksalaisten olemme todenneet tehneen taistelussa Napoleonin vastaan. Juuri tässä aktiivisessa liikkeessä oli jääkäreillä keskeinen sija. Isänmaan riippumattomuuden turvaaminen jäi heidän harteilleen. Kun me olemme suorittamassa asevelvollisuuttamme Karjalan Jääkäripataljoonassa ja saamassa jääkärikoulutusta, meidän on syytä muistaa, että meidän vaalittavinamme ovat ensimmäisistä jääkäreistämme muodostetun Kuninkaallisen Preussilaisen Jääkäripataljoona 27:n perinteet. Kaikkien meidän tahtomme varmaan on, että tuon aatteelliselta pohjalta lähteneen isänmaallisen toiminnan merkitys tunnustettaisiin ja sitä edelleen epätavallisesti ja antaumuksella harjoitettaisiin rakkaan isänmaamme kunniaksi ja menestykseksi.

tossa on olemassa keihäitä, joissa kiinnitysnaulan päässä on pronssinen nuppi, ja eräissä tapauksissa tuo nuppi on ollut makaavan eläimen muotoinen; niinpä Kalevalassa sanotaankin "pieni putkessa makasi, käsi naukui naulan päässä", tai "susi putkessa puhusi, karhu karjui naulan tiessä". Keihään yhteydessä mainitaan vain yhdessä kohtaa kilpi, nimitäin kerrottaessa Pohjolan sotilaitten varustuksista.

★

Ahdin ja Teurin kertomus, joka ei tosin liity Kalevalaan, taas kuvaa suomalaisten sodankaipautta. Tässä pelkkä seikkailun ja vaaran viehätys, maineen tavoittelu, johdattaa miehet sotaretkelle. Vaikka Ahdilla on kotona kaikkea, mitä hän vain toivoa voisi, niin hän lausuu matkalle lähtiessään:

"En huoli kotiloista, juon ennen merestä vettä melan tervaisen käreltä, makeamp' on juodakseni. En huoli kotieloista, jos markan sodasa saanen, parempana pitänen..."

Entä sitten toinen sankari Teuri? Kun Ahti lähti kyselemään hänestä sotatoveria itselleen, oli tämä juuri "vast' on nainut nuoren naisen, ottanut oman emännän, viel' on nannit näppimättä..." Kuitenkin hän oli heti valmis lähtemään mukaan — hän tempasi komeasti koristellun keihäänsä ja syöksyi aivan hengästyneenä rantaan, jossa sotapursi jo odotteli ja työnsä keihäänsä "muiden keihöjen sekahan".

Tässä vain muutamia siitä esimerkkipaljoudesta, joita myös suomalainen kansanrunous sodasta tietää kertoa. Yleensä ne ovat luonteeltaan yksilöllisiä, pyrkivät kuvaamaan, miten juuri se tai se henkilö kulloinkin menetteli, kuinka veti miekan huotrasta tai mitä sanoi sotaan lähtiessään. Joukkokuvauksia on vain vähän, tuskin ollenkaan. Ehkä ainoa on Sammon ryöstö — mutta niinpä suomalaista taistelijaa on myöhemminkin sanottu yksilölliseksi, ja kenties tämä on jo silloin antanut runosepolla aiheen pukea kertomuksensa siihen asuun kuin on tehnyt.

miten se oli mahdollista?

Kolmas vuosikymmen on jo menossa Talvisodasta, kohta sukupolven aikamitta historiassa. Kun nyt perehdytään tuohon kansamme ratkaisuvaiheeseen ja eritellään asioita vaikapa vain numerollisten tosiasioiden ja materiaalistien seikkojen perusteella, niin yhä ihmettelevämmäksi muuttuu kysymys: "Miten se oli mahdollista".

Ehkä kysymykseen voi vastata kulttuurihistorioitsija Egon Friedellin ajatuksella, ettei historian kulku ole riippuvainen inhimillisistä ratkaisuista: "...maailmanhistoria ei ole mikään yhtälö, ei edes yhtälö, jolla on monta ratkaisua. Ainoa reaalin mahdollisuus on irrationaalinen, ja sen ainoa kausaliiteetti irrationalisuus. Sillä sen saa aikaan korkeampi henki kuin inhimillinen."

Varmaan tuossa kansamme historian "tähtihetkessä" on nähtävissä tuo "korkeampi henki". Ja ehkä se kuvastuu myös siinä ihmeellisessä asennoitumisessa, joka kanssamme ja sen sotilaissa näkyi Talvisodassa. Joka tapauksessa *Henki* ratkaisee asiat aina. En lähde filosofoimaan, kerron vain pari kolme tapausta.

Marraskuun viimeisen päivän raskas iltahämärä v. 1939 itärajan kylässä. Mies rippikouluikäisen poikansa kanssa talonsa polttopuuhissa. Hajoittelee vuodevaatteita sytykkeiksi kamarin seinustoille. Poika — ehkä hieman innostuneen ja samalla kummastuneen näköisenä — repii seinäpapereita alas, että paremmin syttyy. Pienet liekit jo viriävät nurkassa. Kaikki tapahtuu mielettömän rauhallisesti, epätodellisesti. Teen hämmennyksessäni kysymyksen, tyyliäntö ja typerä:

"Miltä tuntuu kun noin oman kotinsa...?"

"Mitäs tässä muutakaan voi... puolustuksen käsky. Hyvä että sai aikan ja nuoremmat pois jaloista. Palamaan näet käskivät, vaikka jo kuka tahansa näki mitä tulee. Vastaan on pantava joka keinolla..."

Vaietaan ja siirrytään pihaan katsomaan, miten valonloimu sisällä vahvencee. Se heittää jo ikkunoista punertavat kuvajaiset hangelle, kun isäntä lyö ruudut rikki, että tuli saa ilmaa. Tykistön tuli kumisee, konekiväärien rätinä on kuin naurua...

Suojärven Kaipaen sahatyömiehen pieni kaunis koti. Kymmeniä samanlaisia koteja palaa tässä kylässä seuraavan tunnin kuluessa. Pioneerien sytytysryhmillä on helppo työ, monet talot roihuavat jo ennen kuin he tulevat.

Vihollinen on aamulla hyökännyt rajan yli kaikkien teiden suunnassa ja vielä uusienkin, ja heidän kylänsä on ensimmäisenä sodan jaloissa.

"Mitäs tässä muutakaan voi..."

Talvisodan loppupäivinä muuan kalliainen tukikohta joutuu taas kerran vihollisen haltuun. Tykkitulen jymisevät iskut ja tankkitykkien raivoisa piiskaus ovat tappaneet sen miehistön. Joku haavoittunut pääsee ryömimään pois tästä kuoleman huhmaresta läpi pirstotun, nokisen ja lumi- ja verisohjuisen maan. Pieni punainen lippu ilmestyy mustaksi ammutun mäen harjalle. — Haavoittuneen, väsymyksestä puolikuolleen vänrikin toteamus itselleen: "Ei ole enää voimaa ottaa tukikohtaa takaisin. On lähdettävä".

Silloin muuan harmaakasvoinen, savun, mullan ja veren tahraama resuinen sotamies alkaa kerätä jäljellä olevia käsikranaatteja vyöhönsä ja leipälaukkuunsa ja ripustaa konepistoolin hihnasta kaulaansa. Hän poltttaa tupakkansa rauhassa lopuun kuopassaan, henkäisee syvään, kohentaa varusteensa ja lähtee:

"Koetetaan vielä kerran. Se täytyy ottaa takaisin, muuten pääsee sieltä vyörymään."

Mies vastaa verta vuotavan vänrikin ja muutaman muun haavoittuneen tai shokin puistattaman miehen kanssa parista sadasta metristä rintamaa. Yksinäinen mies ryömii kuopasta kuoppaan, heittelee käsikranaatteja käyttäen taitavasti konepistoliaan. Vänrikki koettaa pistoolinsa tulla tukea häntä, hän ei jaksa enää nousta syöksyyn. Puolen tunnin kuluttua sotamies on tukikohdan laella, yksin. Punainen lippu katoaa, mies viittaa kädellään.

Työmies Länsi-Suomesta, ajatus sama kuin Suojärven miehellä: "Mitäs tässä muutakaan voi... pääsee vyöryttämään..."

Hintelä, vasta reserviupseerikoulusta tullut vänrikki johtaa patterin tulta jo viikon yhtä mittaa jatkuneen murskaavan hyökkäyksen torjunnassa. Miehiä kaatuu ja haavoittuu hänen ympärillään, harvoin saapuvat täydennysmiehet ovat liian äkkinaisiä perehtyäkseen edes tähän rikkiinäiseen ja yhtenäisen muotoaan muuttavaan maastoon. Ammuksista ovat aina viimeiset käsillä, loppuvatkin välillä. Eilen ammuttiin vain kahdeksan putkea kohti, ei ollut enempää. Täydellinen väsymys on painanut vänrikin nuoret kasvot harmaiksi, verestävät valjut silmät katselevat syvältä mustien renkaiden keskeltä.

Kranaatti iskee aivan hänen viereensä ja kivensirut lyövät kasvot verille ja toisen silmän umpeen. Hän tuupertuu maahan ja on tovin aivan sekapäinen. Mutta hän nousee, pyörrähtelee ympäri kuin suuntaa etsien, kopeloi taas kii-karin silmilleen ja yrittää jatkaa. On tuhoava hyökkäysvaunu, yhdellä tykillä epäsuorasti ampuen... Hän on sen ennenkin tehnyt...

Hän on viikon valvonnan ja herkeämättömän rumputulen jyllän rikki raastama, hän oksentaa ja voi pahoin. Mutta hän tietää myös, että kohta tulee taas hyökkäys ja siksi hän pyyhkii verta kasvoiltaan, tähyttää, mittaa ja antaa korjauslukemia. Horjuvat lähetit juoksuttavat ne vähän taaemmas korsuntapaiseen, jossa on läheisten tukikohtien toivo ja apu: radio, joka nakuttaa sanomat pattereille ja komentopaikkoihin. Vänrikki vie välillä harvat ja johtamattomat jalkaväen miehet vastaiskuun ja ryömii taas tulenjohtopaikalleen. Vasta kun hyökkäys iltahämärissä heikkenee hän suostuu lähtemään sidontapaikalle. — Vanhan kulttuurisuvun jäsen, miltei poika vielä, hento ja lapsenkasvoinen.

Hänen tilalleen astuu alikersantti, alunperin jalkaväen miehiä, suojeluskunnassa saanut tykistökoulutuksen. "Ei saa päästää lävitse, tulen huomenna takaisin", oli vänrikki hyvästellyt. — Ei tullut takaisin, vaipui JSP:ssä täydelliseen tajuttomuuteen. — Alikersantti tuhosi tankkeja ja hajotti hyökkäysryhmiä, kunnes kaatui paikalleen.

rajalla

Rajalla on rajan kirot. Suomi kokonaisuudessaan on ollut rajamaana kahden kulttuuripiirin, idän ja lännen välillä. Varsinkin maan itäiset osat ovat eläneet vuosisatoja rajan kiroissa.

Asuinpaikkamme tällä meille nyt niin rakkaalla Suomen niemellä oli vielä viikinkiajalla vapaata takamaata, jossa itsenäiset ja itsepäiset heimot taistelivat toisiaan ja naapureitaan vastaan. Näiltä ajoilta on historiaan tullut merkityksi karjalaisten retki Sisä-Ruotsiin, Sigstuunaan, mikä osoittaa myös suomalaisten osallistuneen viikinkiretkiin. Myös itäisiin heimoveljiin on kosketusta pidetty milloin enemmän, milloin vähemmän sotaisissa merkeissä. Siitä ovat todistuksena lukuisat hautalöydöt, joista useimmat ovat vielä tarkemmin tutkimatta. Yhteyksien laajuutta osoittaa, että esineitä on tuotu Roomasta ja kaukaisesta Idästä saakka.

Järjestäytyneet viikingit alistivat pian itäiset heimoveljemme pysyvästi valtapiiriinsä, luoden siten pohjan Venäjän valtiolliselle kehitykselle. Syrjäinen Suomi jäi tuolloin sivuun kauppareiteistä. Kosketus ei ollut kiinteää. Silloin asian kulkuun alkoi vaikuttaa uusi voimatekijä, kirkko.

Rooma oli ollut koko silloisen tunnetun maailman käsittävä jättiläisvaltio. Se yritti sulattaa kaikki maailman kansakunnat yhdeksi Rooman kansaksi. Idän ja lännen erilaisuus oli aluksi kilpailua rikkaudesta, mutta rauhan ja hyvinvoinnin vallitessa kilpailu loistosta sai valtakunnan hajoamaan liitoksissaan. Pian Itä-Rooman uudesta pääkaupungista, Konstantinopolista tuli vanhalle Roomalle vakava kilpailija.

Syrjäisestä Juudeasta levisi niihin aikoihin kautta Rooman imperiumin julistus, joka yhdisti idän ja lännen vielä kerran. Se oli kristinusko, joka julisti kaikkien ihmisten yhteyttä, näkymätöntä Jumalan valtakuntaa, asettaen kaikki ihmiset veljiksi keskenään ilman mitään ulkonaista erotusta. Ei ollut rikasta ei köyhää, ei juutalaista eikä kreikkalaista, vaan kaikki olivat yhtä. Se valtakunta oli sisäisesti jokaisessa. Ihmiskunta ei ollut kuitenkaan siihen kypsä. Taistelu vallasta ja nautinnoista hajoitti ihmiset. Pian kirkkokin tuli inhimillisten valtapyyteiden temmellyskentäksi. Itä- ja Länsi-Rooman lopullisesti erotessa alkoi niiden kirkkojenkin kehitys kulkea omaan suuntaansa. Ihmisten vihamielisyys ilmeni kirkkoissa keskinäisenä kilpailuna.

Kaukana Suomessa, Pohjan perillä, nämä valtapiiirit iskivät taas yhteen. Yhtenäistynyt ja voimistunut Venäjä oli liittynyt Itä-Roomaan ja kreikkalaiskatoliseen kirkkoon. Länsi-Eurooppa oli Rooman vaikutuspiirissä. Kristinusko, sen jalot aatteet, olivat kuolevan Rooman lahja nousseville kansoille, mutta historian kirous oli siinä, että tämä velvoittava perintö tuli kahta tietä,

*"Olen kasvatti rajamaan,
Idän tuulihin syntyä sain.
Rajan kiistat ja kirot vain
sain lasna ma rintahain.
Ne povessain kantaa sain."*

Kasie-Helmi Karjalainen

kahtena kappaleena. Niinpä Suomeenkin tehtiin Rooman paavin kehoituksesta valloitus- ja käännätysretkiä lännestä, ja samaan aikaan maan itäosat liittyivät yhä kiinteämmin Novgorodiin. Molemmilta suunnilta oli tapahtunut rauhanomaista vaikutusta jo kauan. Kristillinen vaikutus idästä oli ehkä varhaisempi.

Nyt heimojen väliset ryöstöretket saivat kulttuuritaistelun luonteen kirkkojen siunatessa ne. Idän kirkko ei ollut sellainen mahtitekijä kuin lännen, ja niinpä ortodoksinen Karjala joutui usein esittämään marttyyriin osaa. Rajamaana se sai tutustua alituisesti sodan kiroihin. Karjalan kansa sai kerran toisensa jälkeen soitella Suomen surut, mutta aina siellä on onnen päivän koittaessa kaikunut riemun soitto.

Karjalan asema on erikoinen Suomen muiden heimojen rinnalla. Sillä on ollut sijaikärsijän osa. Samalla sen kulttuurisukulaisuus on ollut luja yli rajan. Sen mieli ja kieli ja usko ovat hieman toinen kuin muun Suomen. Siinä rajan kansan vaikeuksia. Ei ihme, jos ristiriidat ovat raastaneet karjalaista herkkää mieltä. Rajan asukkaalle vaino ja viha ovat vaikeat myös siksi, että rajan molemmiin puolin ollaan sukulaisia ja tuttuja. Henkiset siteet suuntautuvat kahtaalle, veriveljeys samoin. Olennainen piirre, minkä historia ajan aalloista meille paljastaa, on tuon kansan uskollisuus omalle olemukselleen, sisimmälleen. Siihen kuuluu keskeisenä kansan usko. Siinä luonnonlapsen terve vaisto on sulautunut yhteen kristillisten elämän perustotuuksien kanssa muodostaen sopusointuisen syvällisen kokonaisuuden. Ortodoksisen kirkon nöyryyden, rakauden ja kilvoittelun julistus tapasi karjalaisessa mentaliteetissa sopivan maaperän. Uskonossaan karjalainen löysi kaipaamaansa hartautta, kauneutta ja ylevyyttä, mutta se ei ollut niin ankaraa ja määräävää, että olisi karsinut kansan sielusta mitään olennaista. Niin saivat Kalevan laulut, kantelen kaiut ja itkuvirret soida aina meidän aikoihimme asti, jolloin tykkien jyly ja konekiväärien laulu on ne rajan mailta iäksi vaimentanut. Rajan kansalle on alkanut uusi aika uusilla asuinsijoilla, tekniikan ja nopean kehityksen aika. Jotain on kadonnut uuden tullessa, ainakin muuttanut muotoaan, mutta pohjimmaltaan ihminen on aina sama. Uusilla asuinsijoilla usko ja työ käyvät yhä käsi kädessä. Karjalaisten henkinen ja hengellinen elämä on vilkasta ja vireää.

Karjalassa ortodoksinen kirkko oli patriarkalisessa yhteiskunnassa ennen kaikkea isien kirkko, ammoisten perinteiden kirkko. Nykyaika ei kunnioita vanhoja eikä raihnaisia, vaan työtaitekevät nuoret ovat tärkeitä. Aikamme kysyy vain yksilöitä, perinteet ja tavat ovat hankalia. Henkinen mukautuminen on ollut vaikeaa, mutta kirkon auttava käsi on ojennettu keskelle arki-

**kurssin marssilaulu
ajalta 8.12.60 - 30.3.61**

(Sanat opp Koukkunen)

Lauletaan englantilaisen Tipperary-sävelmän mukaan reippaasti.

*Ohi ompi öskyäika,
kouluun saavuttu on.
Siinä piilee koulun taika:
päästään fiiniin joukkohon.
Metsän puissa kuuluu kaiku:
oppilaat on marssilla.
Tämä joukko ei oo vaisu,
vaan on reipas, rohkea.*

*Aamuaskar alkaa varhain
niin kuin muuallakin.
Mutta koulu aina parhain
on työssä tässäkin.
Heti aamust' askel reipas
käy samaan tahtihin.
Kaikess' oomme ensimmäiset
niin kuin olla pitääkin.*

*Päivä tuopi tullessansa
monenlaista oppia.
Sulkeisess' ja tst:ssä
saamme päivän pomppia.
Kuitenkaan ei juoksut nämä
voi meitä lannistaa.
Olemmehan oppilaita,
niitä kaikkein parhaita.*

*Illan tullen muistelemme
näitä päivän touhuja.
Jynssäämme ja puhdistamme
kiiltäviksi paikkoja.
Hiljaisuutta ootellessa
kirjoitamme kullalle.
Pesun jälkeen pinkat teemme
ja käymme levolle.*

sen aherruksen. Nuoriso itse etsii. Se on alkanut kasvattaa itseään. Vanhat perinteet säilyvät nuorisokerhojen ja yhdistysten vaalimina antaen siten nykynuorellekin syvyyttä ja kiinteyttä elämään.

Ne syyt, jotka aikoinaan hajoittivat kristikunnan ja johtivat siten osaltaan myös kansamme vaikeaan asemaan kulttuuri- ja voimapiirien kiistakapulana, kuuluvat nyt jo paljolta historiaan. Henkisesti ihmiskunta on yhtenäistymässä. Tieteiden edistyminen, järjestelmällinen tieto ja teknilliset apuvälineet suovat ihmiskunnalle

mahdollisuudet keskinäiseen kanssakäyntiin ilman rajoja.

Eri kirkkojen kesken tehdään yhä voimistuvaa yhteistyötä keskeisten elämän arvojen kirkastamiseksi, henkisen eheyden ja terveyden luomiseksi ja eri kirkkojen ja kansojen keskinäiseksi lähentämiseksi. Meillä on paremmat mahdollisuudet kuin koskaan oppia tuntemaan ja ymmärtämään toisia, kaukaisiakin ihmisiä ja heidän tarpeitaan. Riippuu jokaisesta yksilöstä itsestään, hänen kehityksestään, näkeekö hän lähimmäisessään ystävän vai vihollisen.

lapin sotareportaashi

Motto: — Lappi: naali, sopuli... oppilas!

Elettiin tammikuun loppupäiviä, kylmiä, lumisia ja pelontäyteisiä. Oli nimittäin kuultu, että Lapinmaassa leijui ilmeistä sodanuhkaa ja että myös 42 AuK/KarJP joutuisi kahinoihin mukaan. Tiedettiin hyvin, että Lappiin oli maajoittunut runsaasti sotilaita, mutta tulisiko sota...???

Hartaasti odotimme pääsevämme jonkinlaiseen ratkaisuun kyseisen sodan uhkan poistamiseksi, mutta toiveistamme välittämättä neuvottelijamme katkaisivat diplomaattiset suhteet Lapissa oleviin joukkoihin, ja niin oli jouduttu sotaan.

Alkoi ennennäkemätön varustautuminen. Autoimme tervankeittäjien taloudellista asemaa tervaamalla kalpeiksi käyneet kurssin suket. Kotirintamalta virtasi tässä vaiheessa materiaalia: ruokaa, vaatteita, lääkkeitä. Kuitenkin siviilipakettivarasto kesti kaiken kunniakkaasti ja murisematta. Jokainen virittäytyi mahdollisimman lujaan taisteluhengeen: ei tuumaakaan periksi viholliselle.

Valkeni torstaipäivä 27. 1. armon vuonna 1961. Kasvot vakavina pakkasimme tavaroitamme. Pystyisimmekö lyömään vihollisen, kestäisimmekö kylmyyden, riittäisivätkö eväämme ja — kuka kantaisi reppumme, jotka totisesti mahtavina kellottelivat lattialla, tyytyväisinä röyhtäillen? Vihdoin kaikui käytävässä: Kurssi, valmistautukaa rintamalle siirtoa varten! Kiristeltiin voita, repun hihnoja, hampaitakin.

Ulkona kuormattiin rakkaat kulkuvälineemme suket ja ahkiot sekä teltat autoihin; saappaat saimme kuitenkin pitää jaloissamme ja pysyäksemme tiiviisti isänmaassa kiinni hilata reppumme nk. hartioille.

Matkalla asemalle yritimme laulaakin, ja kyllä siitä hyvä yritys tulikin. Sullouduimme nk. härkävaunuihin ja suureksi yllätykseksi havaitsimme olevamme perin ärtyneellä tuulella. Vähän väliä suhahti joku tuhma sana hämärän vaunun raskaaksi muuttuvassa ilmassa. Joku luki, jotkut lauloivat, eräät pingoittivat silmät verestäen tutkimalla jalkavaen taisteluohjesääntöjä ja Lapin karttoja. Optimistit yrittivät kokeellisesti todistaa, että kaminassa roihuava tuli lämmittää kantta siinä määrin, että sille asetetussa pakissa oleva vesi rupeaa kiehumään, ja yhteiseksi iloksemme väitteessä oli perää. Lisäksi opimme, että vaunun lattialle asetettu pakkini on hiihtäen herkkä kaatumaan tietenkin edellyttäen, että siinä on valmista juotavaa ja että lähellä on oppilas tunteettomine saappaineen. Suoritimme muutamia koehyökkäyksiä harvoissa pysähtymispaikoissa ja säälimättömät siviilit tyhjensivät sotakassamme melkein perusteellisesti houkuttelevien kahviloiden ja hedelmäkauppojen avulla. Postikin sai tuntea sodan rasitukset, sillä monella soturilla tuntui olevan jo ikävä kotiin tai heilalle.

Hanhikoski, kuorma-autoihin, tärinää, hytinää — Sarrijärvi, tulumia sanoja, hyttävä viima ja pikaruokailu. Näimme ensimmäiset porot hölkkäämässä järven jäällä, ja sota-asiat melkein unohtuivat. Saimme myös ensimmäisen kosketuksen viholliseen, ja ulkomuotoamme peläten se vaikutti ihmeteltävän säyteältä! Kuorma-autoihin ja suunta Evijärvi. Perillä saimme monta kertaa inventoida jalkojamme, ennen kuin jokainen oli varma, että omat olivat mukana. Leiriydymme pikavauhtia ja pääsimme kokeilemaan hermojemme kestävyyttä kaminan savun kanssa. Voitiin vain todeta, että koulutuksen tässä vaiheessa kamina vielä savuaa.

Pian levisi huhu, että ensimmäinen joukkue oli saanut luottamustehtävän: toimimisen sissijoukkueena. Muissa

joukkueissa ilmennyt kateus oli varmasti teeskenneltyä. Jäljelle jääneet joukkueet muodostivat kaksi lujaa tukikohtaa, ja niin alkoi oppilaan suksi sujahdella Lapin kairoilla.

Muodostimme nk. reservikomppanian, joka tiukan paikan tullen iskisi ja tuhoaisi vihollisen. Aluksi tuntui tuo reservinä olo oikein loikoisalta, mutta pian huomasimme, mitä se todellisuudessa oli. Lähitienoot täyttyivät pian intoa uhkuvista oppilaspartioista, kotkan silmin tähyävistä vartiomiehistä ja heilurivartioista ja juuri viimeksimainituille maasto oli erinomainen: nousu tunturille, potku kalhulla ja lumi tupruten liukuminen toiselle tunturille. Tarkkailua ja sitten leuat ristissä takaisin teltalle, jossa savun ja vähän muunkin... täyttämä ilmapiiri vastaanotti tulijat. Lapin yöelämä vilkastui siis huomattavasti, mutta kovin yksipuolisesti.

Mutta vihdoin se alkoi. HÄLYTYS! Vastahyökkäys Petäjä! Syntyi ennen kuulumaton melske. Kaiken keskellä karjui joukkueen johtaja ja vihdoin oli osasto valmiina, soturilla tappajan kiilto silmissään, ja niin lähdettiin avoparijonossa hyökkäykseen. Alussa oppilas Sivonenkin kadotti kaikesta rauhallisuudestaan huolimatta malttinsa, tasapainonsa ja toisen suksisiteensä. Mutta nerokkaasti ja taitavasti varpaita kipristellen hän sai pysymään suksen jalassaan, ja matka jatkui.

Saavuttiin Pahavaaran juurelle ja komppanian päällikkö määräsi meidät asemaan, mikä olikin helppoa: Hyppy suksilta ja asemassa oltiin. Vain hangesta kohoava höyry ja hampaiden kalina ilmaisivat, että siellä oli elämää. Olimme juuri päässeet taisteluvalmiiksi, kun meidän menettelymme todettiin törkeätä lievemmillä tavalla käskynvastaajaksi. Kolme krh-joukkueitamme oli tuhoutunut asemassa ollessamme läheiselle kukkulalle, ja paljon puhutulla oppilaan nopeudella meidän piti pompata poteroista, ja ääntäkin nopeammin yritimme päästä omiemme avuksi. Äänen nopeutta emme ylittäneet päätellen siitä karjunnasta, joka itsepintaisesti seurasi meitä. Pääsimme kyseisen kukkulan juurelle, kun vasemmalta huudettiin SEIS-komento, mutta taistelun kiihoittamat miehet eivät kuulleet mitään, vaan uljaasti seurasimme komppanian päällikköä valmiina taistelemaan viimeiseen veripisaraan asti. Pauke alkoi armoston, ruudinkatku tavaton, aseiden piiput punottaa! Hurraa, kukkulalle! — Niin, plörinäksihän se meni, hyökkäsimme omien joukkuejemme päälle!

Nousimme Pahalle vaaralle ja totesimme, että oikean nimen oli vaara saanut: mahdollon louhikko, jyrkät rinteet ja armoston vihuri pitkin lakea. Sitkeästi oppilas kuitenkin kaivautui vaaralle ja jäi odottamaan vihollisia.

Yöllä pyry hieman tyyntyi ja täysikuu aloitti matkansa kirkkaalla taivaalla. Sotatilasta huolimatta oppilas herkistyi ja ihaili luonnon jylhää kauneutta. Lumiset, aaltoilevat tunturit, jotka kuunvalo sai näyttämään sinertäviltä; siellä täällä luminen kuusi. Siinä maisema, josta oppilas sai henkisen tuen sodalleen.

Ehdimme nauttia mahtavien nuotioittemme lämmöstä vain hetkisen, kun saimme reservijoukkoja tilalle ja pääsimme lähtemään kuutamohiihdolle omaan tukikohtaan. Jyrkästä rinteestä selvitettiin komeilla mustelmailla ja vielä komeammilla sanoilla, mutta hiljaisuuden vallitessa oppilaat hiihtivät unelmoiden kotirintamalla olevista työstänsä.

Nyt vaihtuivat tilanteet nopeasti ja siirryimme paikasta toiseen. Suoritimme tiedusteluretkiä, vaihdoimme asemia, kaivoimme poteroita ja juoksuautoja, pystytimme teltoja, keitimme ja nokeuduimme nuotioilla, väläytimme arkkitehtintaitojamme rakentamalla asetelineitä, suksitelineitä ja mukavuuslaitoksia, joiden mukavuus oli kai kyseenalainen. Joka tapauksessa totuimme erämaaelämään, ja moni havaitsi, että siinä oli jotain, joka ei ollut vastenmielistä.

Eräänä päivänä olimme suoja-asemassa kahvinkeittopuuhissa, kun havaitsimme tavallista suuremman lumitunturin lähestyvän nuotioitamme. Kaiken pyryn keskeltä kuului suureksi ihmeeksemme laulua jotenkin seuraavaan tapaan: "Lapin poika mä oon juurta noitain!" Ja silloin "pyryn" arvoitus selvisi: ylikersantti Mahtiponsi saapui tervehtimään meitä. Häneltä kuulumme sissijoukkueen uutiset ja paljon muutakin mielenkiintoista karaistuneen sotilaan turinaa. Tunsimme itsemme vähäisiksi oppilaisiksi ja huomasimme, että se luulo, että olimme jo "kovia", oli harhaoppia.

Onneksi alkoi vihdoinkin levitä huhu, että sota päättyisi pian. Sen takia aloimme jo keksiä mitä mahdottomimpia sotajuttuja ja ottamaan "jermun" ilmettä kasvoille. Kaikki oli tietenkin turhaa toiveajattelua, sillä asemiemme havaittiin olevan väärässä paikassa. Taas saimme niskat limassa hinata vaivaisia luitamme ja ahkioitamme pitkin kairoja kohti Sammalvaaraa. Kaiken luonnonkauneuden keskellä emme huomanneet edes rasittuneemme, kun jo tapasimme itsemme teltan pystytyshommissa. Telttoilla oli ihmeellinen tapaus nousta aina muutaman metrin päähän oikeasta paikasta ja niinpä oli paikkaa muutettava.

Aamulla oli kaikki kuitenkin kunnossa, oppilas tyydyttävästi nälkäinen ja viluinen ja teltta kiitettävästi savuinen. Hankimme lämpöä kunnostamalla asemia ja kaivamalla juoksuautoja ja suorittamalla koehälytyksiä. Kaikinpuolin valmistauduimme torjumaan vihollisen hyökkäykset viimeiseen hengenvetoon asti!

3. 2. klo 5 aamulla tapahtui hälytys. Nopeasti oli teltasta purkautunut taisteluvalmis joukkue. Varmistimien napsahdukset kajahtelivat pakkasyössä! Vihollinen lähestyi aivan teltan takana! — Vihollinenko ??? . Vielä mitä! Kaksi oppilasta oli käynyt kokeilemassa mukavuuslaitostamme ja niissä toiminna syntynyt räiske oli aiheuttanut hälytyksen.

Klo 5.15. HÄLYTYS! Nyt se oli täyttä totta. Pauke ja valoraketin räiske täytti ilman. Komppanian päällikkökin heräsi tähän melkeeseen, mutta tilanne oli jo toivoton vihollisen ylivoiman takia. Poteroissa hytisten odotimme rauhansignaalin soimista, sillä tiesimme, että neuvottelijamme olivat jo asialla. Räikeänä ja vihlovana, mutta toivottuna se vihdoinkin leikkasi ilmaa. Tuntui kuin maa olisi haljennut, sillä kaikki aseet paukkuivat, valoraketit singahtelivat taivaalle, soturit huusivat ja kaiken takana raikui messinkinen torvi.

Edessä oli vielä 15 kilometrin marssi asemalle ja sieltä pari vuorokautta junassa, ennen kuin olisimme perillä Kontiorannassa, mutta se oli jo pientä kaiken koetun rinnalla.

Kontiolahden soittokunta soitteli "Muistoja Pohjolasta", kun jermujen juna saapui kotiasemalle: meitä ei siis oltu unohdettu. Rasittuneina, likaisina, mutta onnellisina hiihimme koululle, jossa vääpeli Harju otti meidät isällisesti vastaan. Kaikki murheet ja ärtyneisyys häipyi, kun hän loistavalla ja hymyävällä naamalla toivotti meidät tervetulleiksi takaisin "kotiin".

Sota oli ohi. Opimmeko mitään? — Varmasti sai Lapin jylhä luonto monta ihailijaa, vaikka olimmekin olleet sodassa ja kironneetkin sen lumisia tunteita. — Opimme yhä paremmin antamaan tunnustuksen niille miehille, jotka puolustivat maatamme vielä ankarimmissa olosuhteissa viime sotiemme aikana. — Joillekin sotaretki muodosti elämyksen, joka kauan pysyy mielessä. Kaikille se oli erinomainen kunnan kokeilu. — Kaikki voivat olla tyytyväisiä.

Lopussa voidaan vain todeta, että koulutuksen tässä vaiheessa oppilas ei halua heti uudelleen Lappiin.

ne kolme ja puoli kärsimyksen kuukautta!

8. 12. Kontiorannassa alkoi 42. aliupseerikurssi. Seitsemänkymmentä neljä tutisevaa äijää kantoi hyntteensä tuskan ja pelon sekaisin tuntein hiki otsalla koululle ja kävi taloksi.

9. 12. Huimat rätkikarnevaalit. Tarjonta ei vastannut kysyntää ja varaston täydennys havaittiin tarpeelliseksi, "Paljoks maksat vähän käytetyistä jalkaräteistä?" Parempi syylingit pivossa kuin kateissa. Alkoi yöhugien jakelu.

16. 12. Kurssi suoritti äkkiryynnäkön olki- ja varastolle henkilökohtaisena aseena kullakin patjapussi. Taisto käytiin pimeyden ja pölyn suojassa. Vihulainen tungettiin patjoihin ja koululla ulosmurtautuneet röyhkeät lyötiin lopputaisteiluissa harjoilla, rikkalapioilla ja voimasanoilla.

17. 12. Kokeiltiin uutta henkilökohtaista kulkuvälinettä malli Järvinen/60. Hitaat olivat ja vaikeasti mukana kuljetettavat. "Koskahan meidänkin jengi motorisoidaan? Saatais mopot ja suihkulylyt ja tuollaista."

18. 12. Kurssi sai ensimmäisen iltaloman. Palaavien joukossa tuli pari jallutunturin tonttua, jotka yllättäen havaittiin koulumme oppilaisiksi???

22. 12. Kurssi miehitti Sotkun pikkujoulun merkeissä. Kahvit juotiin ja pullat syötiin ja välillä laulettiin kanta-henkilökunnan vaimot kyyneliin. Mannakorven Manne ek-syi joukkoon tummaan ja joulupukki tuli Kontiorantaan käymään kaasusotaa. Paras pala, joulupila. Pikkujoulu jatkui vielä koulullakin...

20—21. 12. Käytiin kauhia sota Jaamankankaalla ja omat heikot löivät vihollisen vahvat. Tappiot olivat raskaat, mutta mieli kevyt, sillä lopuksi saatiin vähän syödäkin. Ei auttanut Villen raskas patteri. Santsari joutui vangiksi, mutta suureksi pettymykseksi vankejakin vaihdettiin.

23. 12. Kurssi liukeni "kotikontuja tervehtimään". Viimeinen siivouspalvelu ennen lomaa suoritettiin musiikin tahdissa a la Rock-Aro. Klepo! Kauhealla messulla Jokisuuhun, ja käyrä putos puolilukemille. Mikkokin pääsi kotiin!!! Alkoivat joulutaistot kotirintamalla.

28. 12. PALUU!!! Mieli mustana saapui epämääräinen joukko yöllä kasarmille. Taistojen tuloksia verrattiin ja Kukkis oli vetänyt pisimmän korren, mutta kärsinyt samalla kauheimman tappion. Se meni jouluna KIHLOIHIN! Jää hyvästi, vapaus! Yön pila: "Älä läikytä mua!"

30. 12. Motto: Sukset kaniin siviilissä. Viimeinen joulukilo häipyi, kun kurssi sylki verensä hangelle ja hiihti kilpaa. Tupa Halla kunnostautui: viisi äijää viisi viimeistä. Lieneekö syynä ollut siviilivatsa vai vallaton jouluhymy alaposkissa?

3. 1. "Isän rihlakini kaniin." Vaihteeksi hiihdettiin sohola mukana. Se osui, joka osui. Mutta voitto oli meidän eikä Pelastusarmeijan.

31. 12.—1. 1. Vanhaa vuotta juhlittiin ja vähän uuttakin. Mikä parasta, SA tarjosi kahvit ja kurssi sai jälleen kerran rajattoman kahvinhimonsa tyydytetyksi. Kun öveli vielä vähän saneli ja päälle ammuttiin pari rakettia, niin sittenpä kurssi lauloi varuskunnan soittokunnan hankkeen. Yöllä Aro vähän rockasi. Miksi santsari Aaltonen nauroi...?

5. 1. — Hämä-kessu haihtui ja kurssi nauroi partaansa. "Näk... Hyvästi, herra Kersantti!!"

10. 1. Pataljoona ammuskeli ja hiihteli. Onko koulu ikuinen kakkonen? Kurssin edustus so. hiihtojoukkueet ja huutosakki olivat väsyneet, mutta onnelliset.

12. 1. Ylikeisari Kankainen tuli, näki ja voitti: "Antakaa mulle kk, niin mä vetelen mun nimeni tonne rinteeseen!"

oppilaskunnan kuraattori,
luutnantti erkki riikonen

sotilaan ammatti

Hyvin moni nuorukainen on, saapuessaan suorittamaan varusmiespalvelustaan, epätietoinen sen suhteen, mistä urkenisi se ura ja mistä löytyisi se ammatti, jossa voisi hankkia toimeentulonsa ja jonka piirissä suorittaa elämäntehtävänsä. Ehkä juuri Sinä olet vielä epävarma tulevaisuutesi suhteen? Varsin harva on tullut ajatelleeksi, että Puolustuslaitoksemme on paikka, joka tarjoaa lähes rajattomasti mahdollisuuksia tulevaa ammattia ajatellen. Armeijassa on niin monia erilaisia toimialoja, että jokaisella on mahdollisuus valita niistä itselleen sopiva tehtävä: tarvitaan miehiä johtamis-, suunnittelu-, koulutus- ja taloustehtäviin sekä teknillisiin ja hallinnollisiin virkoihin ja toimiin. Tarvitaan sekä käytännön miehiä että teoreetikoita: teknikkoja, asentajia, kielimiehiä ja matemaatikkoja. Sotilaan uraa voidaankin luonnehtia parhaiten sanomalla lyhyesti: monta ammattia yhdessä.

Niin kuin jokaiseen ammattiin, täytyy sotilasurallekin antautuvan tuntee "vetoa" tälle alalle. Ei liene liioittelua, jos sanotaan, että sotilaan työ on kutsumustyötä sanan täydessä merkityksessä. Erikoisesti tämä koskee niitä sotilashenkilöitä, jotka joutuvat kouluttajan osaan, ohjaamaan Suomen kalleinta omaisuutta, nuorisoa. Tehtävä on siksi myös tavattoman vastuunalaista. Antautuessasi tälle alalle on Sinun oltava varma itsestäsi, ettei kohdallesi tulisi myöhemmin katkeria pettymyksiä sen takia, ettet ehkä jostakin syystä tätä työtä onaksesi tuntuksikaan. Onhan järkyttävää, jos se työ, johon ihminen on valmistautunut ja jonka hän on elämäntyökseen valinnut, ei tuottaisikaan tyydytystä ja työn iloa.

Ammatinvalinnan tienhaarassa tarjoaa Puolustuslaitos nuorukaiselle apuaan kahta eri tietä. Mitä vaatimuksia nämä tiet sitten kulkijalleen asettavat?

Aliupseerin ura

Puolustusvoimat tarvitsee vuosittain satoja aliupseereita täyttämään vapautuvia toimia. Aliupseerikoulun käytyäsi ja osoitettua ryhmänjohtaja-aikanasi kelpoisuutesi voit ennen palvelusajan päättymistä sopia aliupseerina vakinaiseen palvelukseen pääsemisestä. Jos omassa joukko-osastossa ei sillä hetkellä ole vapaata tointa, voit yksikön kautta tiedustella mahdollisuuksia toimen saamisesta jostain muusta joukko-osastosta. Jos kuitenkin tahdot välttämättä aloittaa urasi omassa, tutussa ympäristössä, voit jättää hakupaperit odottamaan, jolloin vapaan toimen ilmaannuttua Sinut kutsutaan palvelukseen.

Vakinaisen väen peruskoulutus tapahtuu Kanta-aliupseerikoulussa. Tointa hakiessasi on Sinun täytettävä yleiset, valtion toimeen vaadittavat kelpoisuusehdot. Ne ovat seuraavat:

- olet iältäs enintään 26-vuotias
- olet hyvämaineinen
- Sinulla on kansakoulun päästötodistus
- olet varusmiespalveluksen suorittanut
- olet terveytesi puolesta palvelukseen kelpaava.

Kanta-aliupseerikoulu kestää vuoden. Se on sisäoppilaitos, jonka ohjelma sisältää oppitunteja ja harjoituksia. Koko koulun ajan oppilas nauttii sitä palkkaa, jota hän saa palvellessaan väliaikaisessa toimessa ennen kouluun tuloaan. Tämän lisäksi on oppilaalle edullista se, että lääkärintoimitus on ilmaista sekä se, että hän saa komennusrahan. Muonasta

"Yks' on Jumalamme, yks' on Isänmaamme,
yksi kansa tää,
jolle elämänne, työnne, pyrintönne
saatte pyhittää."

Kaarle Krohn

ja vaatetuksesta peritään korvaus, mutta se on vaatimaton.

Koulun hyväksytysti suorittuasi joukko-osaston komentaja nimittää Sinut vakinaiseksi Puolustuslaitoksen toimihaltijaksi. Tämän jälkeen Sinulla on kaikki mahdollisuudet edistyä urallasi, mikäli olet kehityskykyinen ja olet palvelut moitteettomasti. Kuitenkin rajoitetaan ylenemismahdollisuuksia sikäli, että kersanttina täytyy palvella vähintään kolme vuotta voidakseen päästä ylikersantiksi ja muissa aliupseerin arvoissa vähintään kaksi vuotta saadakseen seuraavan ylen-nyksen. Luonnollisesti on ylenemismahdollisuuksien edellytysenä myös se, että Puolustuslaitoksessa on avoimina vastaavia toimia.

Minkälaiset ovat sitten palkkaedut? Aliupseerin toimi on valtion toimi, ja siinä noudatetaan valtion yleisiä palkka-perusteita. Tulot koostuvat peruspalkasta indeksikorotuksesta, ikälisistä, joita tulee kaikkiaan viisi kolmen vuoden välein, kalliinpaikan lisästä, virkapukuavustuksesta, jota maksetaan vuosittain 11300 markkaa, muista lakimääräisistä lisistä, kuten rajaseutulisista sekä päivärahoista, joita maksetaan leireistä, sotaharjoituksista ja komennuksista. Ei tosin suoranaisesti, mutta kuitenkin läheisesti palkkaan liittyvänä etuna voidaan pitää myös pitkää vuosilomaa: vuoden palveluksen jälkeen on vuosiloman pituus kaksikymmentä kuusi työpäivää ja viidentoista vuoden palveluksen jälkeen kolmekymmentä kuusi työpäivää.

Eläke-edut ovat Puolustuslaitoksen palveluksessa suhteellisen hyvät. Kersantteina ja ylikersantteina palvelevat voivat päästä kaksikymmentä vuotta palveltuaan osaeläkkeelle, joka on 2/3 täyseläkkeestä. Väapeleiden ja sotilasmestareiden tulee palvella vähintään kaksikymmentä viisi vuotta päästäkseen eläkkeelle. Eroamisiat ovat jokseenkin alaiset: kersanttien ja ylikersanttien eroamisikä on viisikymmentä vuotta ja väapeleiden ja sotilasmestareiden vastaavasti viisikymmentä viisi vuotta.

Kehitys kulkee nykyään kaikilla aloilla hyvin ripeästi eteenpäin. Näin tapahtuu erikoisesti sotilaitoksen piirissä. Tämä vaatii tietenkin jatkuvaa koulutusta. Erilaisten kursien ja joukko-osastojen koulutustilaisuuksien avulla tapahtuu tämä jatkokoulutus, ja näihin on aliupseereiden osallistuttava. Erikoisen tärkeää on se, että aliupseerina palvelevalla on mahdollisuudet harjoittaa itseopiskelua ja sitä tietä päästä sotilasuralaan kuinka pitkälle tahansa. Lukuisia esimerkkejä on siitä, kuinka aliupseeri on suorittanut keskikoulututkinnon ja sen jälkeen Reserviupseerikoulun. Tämän jälkeen hän on jatkanut opintojaan ja käynyt Kadettikoulun. Siten hänelle ovat avautuneet kaikki sotilas-uran suomat mahdollisuudet.

Upseerin ura

Uran valinnassa ovat nuoret ylioppilaat suuren kysymyksen edessä, joutuessa usein suuntaamaan askeleensa alalle, joka on monelta osaltaan tuntematon ja jossa totuus on arvailujen varassa. Valinta voidaan suorittaa ylimalkaisesti; on vain halu tulla joksikin, mutta ei tarkemmin harkitta, onko kiinnostus tehtävää kohtaan riittävä, vastaavatko asianomaisen taipumukset ja ominaisuudet uran vaatimuksia, voiko kyseisellä uralla pystyvä mies saada koulutuksensa ja kykyensä mukaisia tehtäviä, voiko hän päästä eteenpäin.

Tärkeintä on, että nuori mies asettaa päämääränsä korkealle!

Itsetutkistelun ja tiukan puntaroinnin jälkeen olet tullut siihen tulokseen, että katsot upseerin uran miellyttävän Sinua ja vastaavan taipumuksiasi. Varusmiesaikasasi Sinulla on mahdollisuus aloittaa upseerin uralle valmistautuminen.

Puolustusvoimat tarvitsevat vuosittain toistasataa upseeria vapautuvia virkoja täyttämään. Upseerin uralla on kiertokulku vilkkaampaa kuin muilla akateemisilla aloilla. Vakinaisen väen upseerin peruskoulutus tapahtuu Kadettikoulun, Merisotakoulun ja Ilmasotakoulun kadettikursseilla. Pääsyaatimukset ovat: ensiksikin se, että koulun pyrkivä on Kadettikouluun ja Ilmasotakouluun pyrkiessään enintään 25 vuoden ikäinen, ja Merisotakouluun pyrkiessään enintään 23 vuoden ikäinen, että hän on hyvämaineinen, ylioppilastutkinnon, varusmiespalveluksen sekä Reserviupseerikoulun suorittanut ja että hän on hiihto- ja uimataitoinen. Hakemuksiin, jotka osoitetaan ao. koulun johtajalle, liitetään virkatodistus, josta ilmenee hakijan ikä ja maine, virallinen jäljennös koulu- ja ylioppilastodistuksesta, ansio- luettelo tai sotilaskantakorttiote, sotilaslääkärin lausunto, komentajan lausunto sekä palvelussitoutumus, jossa hakija lupautuu palvelemaan kaksi kertaa sen ajan, mikä häneltä on mennyt opiskeluun. Koulut ovat vähintään kaksivuotisia sisäoppilaitoksia, joiden päiväpalvelus käsittää luentoja ja harjoituksia. Kouluaika on kustannusten kannalta erittäin edullinen, sillä opetus, samoin kuin asunto, ruoka, vaatetus ja puhtaanapito sekä sairaanhoito ovat ilmaiset. Kadetille maksetaan lisäksi 150 markan suuruinen päiväraha sekä pukurahaa 40 000 markkaa. Lomia on yhteensä noin kuusi viikkoa vuodessa, josta kolme viikkoa kesälomaa, joululoma kaksi viikkoa ja pääsiäislomaa yksi viikko.

Koulun päättymisen jälkeen nimittää Tasavallan Presidentti asianomaisen johonkin Puolustuslaitoksen avoimeen virkaan. Tämä ei merkitse kuitenkaan sitä, että yleneminen upseeriuralla alkaisi pelkän joukko-osastopalveluksen perusteella. Upseerit joutuvat suorittamaan vielä monia kursseja ja olemaan koulussa päästäkseen urallaan etenemään. Parin vuoden joukko-osastopalvelun jälkeen on suoritettava 4—6 kuukauden pituinen yliupseerikurssi, myöhemmässä vaiheessa kuusi kuukautta kestävä kapteenikurssi sekä mahdollisesti esiupseerikurssi. Jos aikoo saavuttaa korkeimpia sotilasarvoja ja päästä korkeimpiin sotilaskorkeakouluun, on edessä kahdesta neljään vuotta kestävä Sotakorkeakoulu. Yhteensä joutuu upseeri käymään kouluja vähintään neljä vuotta, mutta enintään kahdeksan vuotta. Tähän on kuitenkin lisättävä monenlaiset erikoiskurssit sekä säännöllinen jatkokoulutus joukko-osastoissa.

Luonteenomaista upseerin tehtäville on se, että hän joutuu olemaan palveluksessa virka-ajan ulkopuolellakin, mm. säännöllisillä kesä- ja talvileireillä, päivystäjänä jne. Upseerin velvollisuuksiin kuuluu myös siirtyminen annetun määräysten mukaisesti toiselle paikkakunnalle sekä se, että hänen on otettava vastaan määrätty virka.

Upseerin virka on valtion virka, jossa palkkaus on yleisten virkamiesten palkkauksesta olevien määräysten mukainen. Palkan muodostavat peruspalkka indeksikorotuksineen, ikälisät, joita maksetaan viisi kappaletta kolmen vuoden välein ja joista kunkin suuruus on sama kuin yksi palkkaluokka. Muita lisiä ovat kalliinpaikan lisä, lentolisät, alko-saarilisät sekä rajaseutuliset. Upseerin saama vuotuinen virkapukuavustus on saman suuruinen kuin aliupseereilla, eli 11 300 markkaa (merivoimissa tuhat markkaa pienempi).

Palkallista vuosilomaa saa upseeri vuoden palveltuaan 26 työpäivää ja viisitoista vuotta palveltuaan 36 työpäivää.

Eroamisiät ovat muuhun virkakuntaan verrattuina alhaiset. Kapteenit saavat osaeläkkeen jo kahdenkymmenen palvelusvuoden jälkeen, ja kaikki saavat täyden eläkkeen kaksikymmentä viisi vuotta palveltuaan. Eroamisiät ovat ny-

kyään: yliupseerit ja kapteenit viisikymmentä vuotta, majurit ja everstiluutnantit viisikymmentä viisi vuotta sekä everstit ja kenraalit kuusikymmentä vuotta. Lentojoukoilla ne ovat vielä alhaisemmat, koska siellä lasketaan virka-vuodet puolitoistakertaisina. Eroamisiät vaihtelevat neljästäkymmenestä ikävuodesta viiteenkymmeneen viiteen ikävuoteen.

Jos olet päätnyt elämänuran valinnassasi upseerin uraan, voit jo upseerikokelaana ollessasi hakea vakinaisen väen peruskoulutukseen kadettikursseille. Kadettikouluun aikoes-sasi kannattaa Sinun jo ennen varusmiespalveluksesi päättymistä sopia pääsemisestä upseerina vakinaiseen palvelukseen. Näin voit edullisesti kytkeä virkavuosiisi vuosilomaa, ikälisä-, eläke-, ynnä muut edut.

En tiedä, näenkö Sinua varusmiespalvelusi päätyttyä sotilaan pukua kantavana nuorena upseerina tai aliupseerina. Ehkä olet ammatinvalinnassasi päätnyt johonkin muuhun ratkaisuun. Pääasia kuitenkin on, että Sinä omalla paikal-lasi yhteiskunnassa täytät tehtäväsi siten, että se tuottaa tyydytystä sekä Sinulle että koko Suomen kansalle. Aliupseerikoulussa palvellessasi Sinä olet oivaltanut, mitä joukon hyvä henki merkitsee. Tämä henki ei saa jäädä tämän koulun tai varuskunnan sisäpuolelle, vaan sen on seurattava Sinua myös omalle paikallasi yhteiskunnassa.

ne kolme ja puoli...

15. 1. 3kk Finesissä ja ensimmäinen palkankorotus. On rahaa niin, ettei löydy tarpeeksi rahanreikiä. "Jannut, mitä tehdään, ajetaanko hevosella vai ostetaanko appelsiineja!?"

17—19. 1. Kurssi ammuskeli AuK:n patruunakiintiön makkarakukkuloilla.

25—27. 1. valmistautuminen suursotaan.

27. 1.—4. 2. kts. "Lapin sota".

4. 2. Kuusivaaran asemalla alkoi parveilla räähkälintuja, jotka monien kauhuksi lentelivät aina Kontiolahdelle asti.

8. 2.—9. 2. Kurssi hyökkäsi ja puolusti pisteen 114 maastossa. Tappelu toisena päivänä tuli 1. joukkueelle kiire syömään, mutta 2. joukkue viivytti kenkkumaisesti. Muonaa sentään riitti kaikille.

15. 2. Paatero esitteli uusille ölleille kurssin marssitaitoa linjalla pannaribaari—tukikomppania—2. komppania—koulu. Vaikutus oli valtavainen.

17. 2. Kurssi valtasi Karjalantalon juhliensa merkeissä. Ihanan raa'at oppilaat totesivat joutuneensa "mansikka-paikkaan". Kohennettiin tanssi- ja valloittamistaitoa nuorten, sievien neitosten päänmenoksi.

19. 2.—25. 2 välisenä aikana pidettiin kurssin ampumaleiri Iskuniemessä, jossa viikon ajan ammuskeltiin päivin ja öin kovilla, puolikovilla ja vähän pehmeilläkin.

3. 3.—5. 3. Hirveät sissit ja kauheat jotokset, eli kurssi otti ja lähti ja haihtui metsiin tummiin. Saadut kokemukset sotalaisuuksia, mutta sanoa täytyy, että skeida reissu, vaan tulihan tehtyä.

14. 3. "käytiin läpi pääkohdittain" pinohiiren hommia, elikkä korsun ja taisteluhaudan rakentamisen perusteet. Yleinen mielipide: "Tavallisia työttömyystöitä."

28. 3. Kurssin loppujuhlat joissa pantiin merkille ettei puoli kurssijuhlissa hankittu tanssitaito ollut suinkaan unohtunut. Hellät jäähyväiset kahdestakin syystä, eikä syyttä...

30. 3. "soitto on finis ku fiulu on kanis" elikkä 116 aamua on haihtunut kuin kirpun pulppu Saharaan. Toivottaen seuraaville Au-kursseille menestystä ja kouluttajiemme suosiota voimme vain todeta, että ohihan olis ja "masilla röpelösti".

eräs talvisodan tapahtuma raatteen tiellä

Kun muistelee Talvisodan tapahtumia näinkin pitkän ajan kuluttua, joutuu ehdottoman varmasti tekemään sen kunnioituksen tuntein. Tuon sodan koettelemuksissa elää muistoissaan vielä moni sellainen, joka joutui niissä mukana olemaan. Vaikka ankara pakkanen ja erittäin puutteelliset olosuhteet tekivät olon usein helvetillisen piinalliseksi, sota kuitenkin käytiin erinomaisen sotilashengen valitessa. Osoituksena siitä, että yhteishenki oli todella erinomainen, on minunkin muistoissani se, että kun tuli kysymys vapaaehtoisista, olivat kaikki valmiit lähtemään.

Erikoisesti tarvittiin vapaaehtoisia erilaisiin partiointitehtäviin, joiden suorittaminen oli hyvin tärkeää. Partiot iskiivät useimmiten yöaikaan milloin mistäkin vihollisen kimpun tuottaen raskaitakin tappioita. Olin mukana retkellä, jonka aikana suoritettiin Raatteen tien katkaiseminen Kuivajärven tienoilla erään puron kohdalla. Varsinainen operaatio suoritettiin vahvojen voimin, mutta sen jälkeen jalkaväkipataljoonat suuntasivat kulkunsa Suomussalmen kirkonkylää kohti jättäen joukkueemme muutamilla konetuliaseilla vahvistettuna paikalle. Itsellämme ei ollut konetuliaseita lainkaan eikä tavallisia kivääreitäkään kuin noin puolella miehistöstä. Varusteet olivat puoliksi siviilimalliset; ai-noastaan Suojeluskuntaan kuuluneet olivat sotilasvarusteissa. Meillä oli kuitenkin mukana pari, kolme kirvestä, joilla saimme kaadetuiksi tien poikki muutamia kuusia sekä puhelinpylvään samoin kuin katkotuiksi puhelinlangat. Tällöin tulikin hälytys, ja hyppäsimme mättäiden taakse jonkinlaiseen tulisuojaan. Silmä tarkkana seurasimme viholliskolonnan saapumista puropahaiselle, jonka takana varmistajamme oli pikakivääreineen. Muutamia laukauksia ammuttuaan hän häipyi läheiseen metsään. Kolonna, jossa oli panssarivaunu, sitten henkilöauto sekä pari kuorma-autoa, ajoi räjäyttämämme rummun äärelle. Kiertotien, jota kolonna olisi voinut käyttää, olimme kahdella tien poikki kaatamallaan puulla murrettaneet. Edullista tilaisuutta hyväksimme käyttäen avasimme tietenkin tulen, "ankaran tulen", kuten se meistä tuntui, sillä taistelumme oli meidän ensimmäinen yhteenottoimme. Vihollinen vastasi tuleen kii-vaasti, ja ilmeisesti sillä oli useita konetuliaseita toiminnassa. Kuinka kauan ammuskelu kesti, sitä on vaikea sanoa, mutta eräs asia oli varma: olimme ampuneet lähes kaikki vähälukuisista patruunoistamme. Samoin voitiin todeta, että joukkueen kaikki aseettomat miehet olivat häipyneet taistelun aikana. Onneksemme vihollisen tuli loppui kuitenkin vähitellen ja meillä oli tilaisuus suorittaa patruunatäydennys Kuivasalmen talossa, johon oli järjestetty jonkinlainen pt-paikka. Yömmä vietimme kuusten juurella nuotioitten äärellä. Aamulla menimme heti tutkimaan vihollisen puolelle taistelun tuloksia. Ylitimme puron ja saavuimme paikalle, jossa vihollinen vielä vähän aikaisemmin oli ollut asemissa. Se, minkä sieltä löysimme, oli meidän kannaltamme hyvin ilahduttavaa. Olimme haltuumme muun muassa kaksi pikakivääriä, joista toinen oli ilmeisesti irrotettu aikaisemmin mainitusta panssarivaunusta. Ympäriällä oleva lumi oli veren tahraamaa, ja kaikki näytti hyvin lohduttomalta. Sotilaslakki, sotilaspassin tapainen, jossa oli kuva kapteenin arvoisesta miehestä sekä kaikenlaista muuta roinaa lojui verisellä hangella. Ruumiita emme tavanneet, ne oli ilmeisesti pimeän turvin viety pois. Sitä vastoin autot, joiden keulat oli käännetty rajalle päin ja joita oli yritetty hinata toisilla autoilla, olivat hinaajineen ojassa. Työnsimme ne miesvoimin tielle ja saman tien omalle puolelle.

Seuraamme ilmestyi tällöin eräs Rajavartioston aliupseeri, joka kehoitti meitä lähtemään kanssaan hakemaan erään kuorma-auton, jonka rajavartiojoukot olivat ottaneet viholliselta haltuunsa. Noin kahden kilometrin matkan taivallettuamme tulimme auton luo ja totesimme sen olevan täysin käyttökuntoinen ja ajoimme auton omalle puolelle linjaa. Olimme ottaneet haltuumme myös autossa olleet pikakiväärit ja patruunalaatikat ja lippaat sekä paljon muita tarvikkeita. Tarvikkeet olivat olleet metsässä piilossa; auton pysäyttänyt partio oli vienyt ne kätköön, koska ei ollut varma niiden saamisesta omalle puolelle. Auton kuljettaja ja mukana ollut apumies olivat molemmat urhoollisen vastarinnan jälkeen kaatuneet sankareina, kuten tuhannet ja tuhannet muut viime sotien aikana. Heidän hautanaan, tiensä päässä, oli maantien oja, jonne heidän kylmenneet ruumiinsa havuilla peitimme.

Kuvaamani lyhyen partioiretken tulos oli osa niistä operaatioista, joiden tuloksena suomalaisten taistelut viime sodissa yleensä olivat mahdolliset. Joukoiltamme puuttui aseita, ampumatarvikkeita, varusteita, muonaa. Osa joukoista oli, kuten olen edellä todennut, kokonaan ilman aseita. Mistä aseita ja erilaisia tarvikkeita voitiin saada? Varojen puutteessa ei niitä luonnollisesti voitu hankkia normaalia tietä; tarvikkeet oli otettava viholliselta, tämä oli kylmä totuus. Tämänkin Raatteen tien pienen välikohtauksen tuloksena otettiin viholliselta kolme täysin käyttökuntoista kuorma-autoa, yksi henkilöauto, yksi panssariauto, pikakivääreitä, ampumatarvikkeita ynnä muuta sotamateriaalia. On luonnollista, että tehtävä oli vaikea, mutta olemassaolomme vaati Suomen miehiltä uskomattomia tekoja, luonnottoman raskaita ponnistuksia ja teräksistä rohkeutta sekä päättäväistä mieltä. Vallitkoon aina sama henki suomalaisissa sotureissa!

pikkujoulu 22. 12. 1960

Masién loppusodasta juuri kotiutetut hikiset ja nokiset yli-h ihmiset olivat vetäneet sapattisaappaat jalkoihinsa ja sapattinut luillensa. Sotku oli koristettu juhla-asuun, ja kaikki kuvasti suurta pikkujoululiloa. Oppilaat istuivat pöytien ääressä silmät odotuksesta kiiltäen, kun arv. kouluttajat astuivat arvokkaasti sisään. Silloin kajahti reipas tervetuliaislaulu, jota seurasivat muut muodollisuudet. Ohjelma pääsi alkuun kitkattomasti ja siinä vilisi Tippavaaran isäntiä, sotatonttuja, kisällejä ja myös ilmielävä rintamapukki saapui kaikkien aikuisten ja lapsenmieliseksi herkiystyneiden oppilaiden iloksi. Sen jälkeen kun eräs oppilaista oli esittänyt kauniin tarinan ihmiselon kahdesta vaihtoehdosta, yleisö alkoi lämmitä. Tietysti välillä lämmitti myös sotilaskodin tunnetusti hyvä kahvi monien leivonnaisten kera. Orkesteri puhalteli pelit kuumina väliaikamusiikkia, joten kenelläkään ei liene ollut vaikeuksia tyhjentää pöytää sen runsaista antimista. Kaiken kukkuraksi pääsi yleisökin joskus esiintymään yhteislaulun merkeissä, ja kaikki lauloivat täysin palkein.

Lopuksi kuultiin vielä koulun johtajan kiitos, ja se olikin korea piste kauniin I:n päälle.

suomalainen jazz

Monet ovat varmaan pohdiskelleet kysymystä siitä, miksi Suomi on jäänyt taka-alalle jazzin soitossa ja yleensä sen harrastamisessa. Haitallisesti vaikuttavia tekijöitä on monia. Ensiksikin vaikuttaa asiaan kansamme luonteenlaatu; etelämaalaisten kuuma ja kuohahteleva temperamentti puuttuu. Kuitenkin on omiaan aiheuttamaan ihmetystä se, että Ruotsia, joka sijaitsee samoilla leveysasteilla kuin meidän maamme, pidetään täydellä syyllä toisena suurena jazzmaana U.S.A:n jälkeen. Toinen huomattava syy nykyiseen asiantilaan maamme jazzrintamalla on varmaan ollut se, että jazzin vähäinen harrastaminen on tehnyt mahdottomaksi sen esittämisen "leipätyönä". Kaikesta huolimatta jazzin tapaista on maassamme harrastettu jo muutaman vuosikymmenen ajan. Muun muassa Dallapé-orkesteri soitteli paljon lähinnä dixieland-tyylisiä kappaleita. Samoin kiinnittyy huomio George Malmstenin ensimmäisissä levytyksissä säestäviin orkestereihin, joiden soitto on rytmikästä ja muistuttaa suurella määrällä ns. kollektiivista jazzia, vaikka se tosin onkin kovasti "humppa"-pitoista.

Huomattavaa kehitystä jazzin alalla on maassamme tapahtunut kuitenkin pääasiassa vasta aivan viime vuosina, jolloin on tullut markkinoille muutamia ulkomaillakin huomiota herättäneitä levytyksiä. Suurimman huomion sai osakseen dixieland-yhtye, joka tunnettiin nimellä "Fenno Jazz Band". Tämä yhtye teki noin viisi vuotta sitten long playing-levyn, josta puhuttiin aina U.S.A:ta myöten. Yhtyeessä niittivät mainetta mm. instrumentissaan ainoa aito tämän tyyliuunnan edustaja, klarinetisti Jan Granlund, ja toinen tunnettu suomalainen huippumuusikko, säveltäjä ja sovittaja, pianisti Erkki Melakoski.

Samoihin aikoihin teki Scandia-levy-yhtiö levysarjan Suomalaista jazzia, ja tässä sarjassa esiintyi erilaisissa kokoonpanoissa useita eri yhtyeitä. Erilaisista kokoonpanoista huolimatta esiintyi monissa eri levyissä samoja muusikoita. Levytyksissä esiintyneet yhtyeet olivat: ruotsalaisen pianistin Bengt Hallbergin suomalaisista muusikoista kokoama kvartetti, jossa soittivat Hallbergin lisäksi Herbert Katz kitaraa, Erik Lindström bassoa ja Risto Vanari rumpuja. Hanuristi Matti Viljanen yhtyeineen teki myös yhden levyn. Pianisti Teuvo Suojärvi soitti yhtyeineen vaihteeksi myös hanurijazzia tehden onnistuneen levytyksen. Hänellä oli basistina vähemmän tunnettu Tauno Suojärvi.

Päyyhtyeeseen, "Scandia all Stars" 'iin oli kerätty kaikki Suomen huippumuusikot, joilla vieläkin on tärkein asema suomalaisen jazzin maailmassa. Yhtyeessä soittivat Antero Stenberg alttoa, Kaarlo Kaartinen tenoria, Herbert Katz kitaraa, Teuvo Suojärvi pianoa, Erik Lindström bassoa ja Risto Vanari rumpuja. Etenkin kiinnittyy huomio Antero Stenbergiin, joka soitti pääsoolot. Esitetyistä kappaleista mainittakoon onnistuneimmat: "There is a small Hotel" ja

"Scandia Blues". Suunnilleen samassa kokoonpanossa levytti toinenkin yhtye, jolle oli annettu nimi "Jam session". Pääkappaleena yhtyeellä oli Count Basien tunnussävel "One o'clock jump", joka soitettiin ns. jammauksena. Tyyli oli tuohon aikaan varsin omaperäistä, ja siitä huolimatta, että kyseessä oli mitä arkipäiväisin ja tavanomaisin jazz, sillä kuitenkin oli oma viehätyksensä.

Nuoremalla jazzmuusikkopolvella on luonnollisesti tarkoitus päästä "vanhojen partojen" kanssa samalle tasolle, jopa ohikin. Tyyliä on selvästi havaittavissa pyrkimys neekerielimustaani jazziin. Yleensäkin suomalaiset pikkuyhtyeet yrittävät saada soittoonsa modernin amerikkalaisen jazzin tuntua, mutta eivät siinä ainakaan tässä vaiheessa ole onnistuneet. Suurimpana syynä tähän ovat lähinnä kai solistit, jotka sekoittavat soittoonsa monia eri tyyliuuntia. Esimerkiksi useat tenoristit pitävät esikuvanaan sekä Getziä että Rollinsia, basistit muuttavat jatkuvasti esikuvaansa ja samoin tekevät monen muun instrumentin soittajat. Tähän houkuttelee muusikkoja se, että he ovat saaneet nykyään jo tilaisuuksia kuunnella paljon ja nähdä omin silmin muutamia eri instrumenttien huipputähtiä. Heistä ovat maassamme vierailleet mm. tenoristit Stan Getz, Lucky Thompson ja Hacke Björkstén, klarinetistit Tony Scott ja Butte Wickman sekä Quincy Jonesin ja Harry Arnoldin suuret orkesterit. Vaikka näiden suuruuksien esimerkin olemme maininneet vaikuttaneen moniin muusikkoihimme haitallisesti, on toisaalta todettava se myönteinen piirre, että he ovat samalla tietämättään ohjanneet nuoria jazzistejamme oikeille jäljille.

Nuorista kyvyistämme ovat tässä yhteydessä maininnan arvoisia pianisti Cladan Andersson, kitaristi Heikki Laurila, basistit Tuomas Kalliola ja Heikki Annala, rumpali Christian Swindt, tenoristihuilisti Esa Pethman ja tenoristi Rainer Björk, jotka kaikki kilpailevat tasaveroisesti vanhempien kanssa. Niin sanotuista "aidoista" jazz-yhtyeistä taas lienevät parhaat Esa Katajavuoren, Ylermi Kososen, Erik Lindströmin ja Onni Gideonin yhtyeet. Näiden lisäksi on monia muita hyviä "bändejä", mutta niiden soittamassa musiikissa on havaittavissa iskelmämusiikin vivahdus ja kaupallisuus.

Kaikkialle maahamme perustetut yhtyeet ovat osoituksena siitä, että jazzin harrastus on leviämässä maahamme. Tähän harrastuksen lisääntymiseen ovat tärkeältä osaltaan olleet vaikuttamassa monissa kaupungeissa toimivat jazzkerhot. Näistä lienee johtavin pääkaupungissamme muutamien vuosien ajan toiminut "Old House Jazz Club" eli "Mäyränkolo", jossa moni nuori muusikko on saanut juuri sen tarvittavan kipinän rintaansa. Suomalainen jazz herää vähitellen pitkästä unestaan, ja jos samaan tyyliin jatketaan, niin maamme tulee näyttämään, että se kykenee kilpailemaan tasaveroisesti monen nykyään tunnetun jazzmaan kanssa.

neliriviin mars, mars elikkä turinaa sulkeisesta...

Motto: Molemmat korvat näkyvät!!!

Tässä päivänä muutamana, kun pohjoiskarjalainen talvimaisema oli upeimmillaan ja pakastakin epätavallisen vähän, se on = pari pykimää vajaa neljäkymmentä astetta (40°), seisoi rähjäisen ylevä, sirkeäsilmainen ja innosta väräjävä (ei varmaan paleleva, sehän olisi ohjesäännön vastaista) tuleva(ko) esimiesjoukko jo niin rakkaaksi käyneen koulurakennuksensa edessä eli ilmeikkäämmin ja tunteikkaammin ilmaistuna valkoisen helvettinsä portilla. Miten korkeissa potensseissa eli megav:issa näiden nuorten urhojen ajatukset mahtoivatkaan liidellä! Siellä näyttää oppilas Aron silmänurkkaan pyörähtävän, vierähtävän, kierähtävän, suorastaan vyörähtävän suolaisenniljakka, kristallinomainen pisara, joka tuossa tuokiassa leppoiskirpeässä talvi-ilmassa jäädyttyään soinnukkaasti kolahtaen nyrskähtää untuvan pehmeälle, pakkasen kovettamalle, neitseelliseen hangelle. Miten syvästi, perinpohjaisesti, he osaavatkaan eläytyä päivän ihanankaruun todellisuuteen, siihen työhön, jonka isänmaa uskaliaan rohkeasti on heidän kaljapulloharteilleen murjaissut!

Muitakin samantapaisia, liikuttavanherkkiä yksityispiirteitä voi asiaan syventynyt ulkotarkkailija tässä riemastuttavassa joukossa nähdä. Yhteinen ystäväme, oppilas Huttunen, näkyy rutistelevan armasta pystykorvaansa tiukasti kaksin käsin mitään sanomattoman katseen harhaillessa utuisena olevaisen ja olemattoman välimailla. Näistä pienistä yksityispiirteistä sekä joukon yleisestä hengestä voi maallikkokin helposti havaita, että jotain ratkaisevan erikoista on tulossa. Ystävät! Saamme olla todistamassa suurta jääkärijuhlaa, sulkeisjärjestyksen harjoittelua.

Esimies on sana, joka saa varusmiehen selkäpiitä pitkin kulkemaan kunnioituksesta ja palvelusalttiudesta aiheutuvan vilunväristyksen ja pudottaa hänet tukevasti kaksin jaloin joskus jopa vatsalleenkin, armaan isänmaan karulle kamaralle. Hartaan innostuneesti nämäkin edellä mainitut sankarit, jotka ovat kokoon läjättyneet, ovat suoranaisia esimiehiään paikalle turhaan odotelleet. Ilmeistä on, että Kontiolahden pitäjässä on jonkun lehmä poikunut, sillä esimiesten poissaoloon täytyy olla jokin tällainen erikoinen syy. Mutta mitä nyt? Käytävältä alkaa kuulua kissamaisen pehmyttä ryminää, joka nyhjäisee kaikkien huomion puoleensa. Tämä on merkinä siitä, että päivystäjä on tulossa ilmoittamaan kaivattua ilosanomaa herrojen, suurten herrojen saapumisesta, mikä puolestaan on merkki siitä, että uusi, orastava elämä on vasikan muodossa maailmaan saatettu.

Ja sieltä he tulevat! Isot edellä ja pienet perässä sekaneliparijonossa ja taitaapa yksi olla neliöönkin ryhmittyneenä. Haparoivin, aseotteita muistuttavin liikkein on tussarit kuljeteltu kunnioitusta herättävään asentoon eli kunniantekoasentoon. Siinä ne nyt roikkuvat mikä minnekin päin kallellaan kuin Pisan torni. Päät on rempsautettu sotilaallisen veltosti oikealle ylös aseiden sijasta, ja nyt toljotellaan silmät lupsahtellen korkeimman suoranaisen esimiehen kaniinimaisen ketterää poukkoilua rivistön edessä. Sfinksimäisesti, ilmeettömästi hän tarkkailee alaistensa enemmän tai vähemmän puhkaita korvia; molempien on ehdottomasti näytävä. Sotilaallisesti karjahdellaan molemminpuoliset hyvän huomenen lämpimät toivotukset, ja lepo-komennon jälkeen alkaa varsinainen teema.

Esimiehet alkavat nyt varsinaisen sulkeisjärjestyksen harjoittamisen. Riemastuttavia yksityisuuksia nähdään lumisella kentällä, missä tanner tömisee ja lumi lentää kuin lingottuna nuorukaisten järjestäytyessä rauhallisesti ja pienimmätkin horjahtelunsa halliten erilaisiin muotoihin. Esimiehet puhuvat ja huutavat kilpaa toistensa kanssa korostaen sitä, että tällainen töppöily on kaiken sotilaallisen koulutuksen perusta. He vetoavat käytyihin sotiin ja siihen, että ellei joukko kykene hallitsemaan täydellisesti tätä jaloa taitoa, on kaikki menetetty. Se, että oppilas Ahvenuksen jalkaterien väli ei ole kahlaa kämmenenleveyttä, vaikuttaa ratkaisevasti koko armeijamme toimintavalppauteen. Ja mitä tuo nyt taas on! Oppilas Hinkkasen asennossa on julman suuri vika: vasen käsi on tiukassa nyrkissä ja etusormi on housunsaumaan painettuna, vaikka käden pitäisi olla löysässä nyrkissä ja keskisormen saumalla. Tällainen töppöilyhän on vaaraksi koko länsimaisen kulttuurin tulevaisuudelle! Ja mitenkäs se vanha, hyvä sananlasku sanookaan: harjoitus tekee mestarin. Taakse poistu! Joukkue! Neliriviin mars, mars jne, jne! Mitä reipasta menoa, mitä tuiverrusta ja taapertelua! On, kuin koko maailma kieppuisi holskin, molskin Kontiorannan kentillä. Se riipaisee ja karmaisevasti karahuttaa lupsakanrauhalliseen menoon tottuneen ulkotarkkailijan herkkää mieltä. Syvän piston sydämessään, sivilisidämessään, tuntien hän kääntyy pois tästä näyttelemyksestä ja suuntaa purtensa elikkä siviilikenkensä ilollisempaa ulkomaailmaa kohti. Hän ei kuitenkaan malta olla vielä kerran vilkaisematta taakseen ja viimeinen silmiin osuva näky on se, kun isänmaan toivot madellen ja hikoillen järjestäytyvät puoli kilometriä leveään aukion poikki neliriviin mars mars-vauhtia...

Kapteeni Sylvänne

Luutnantti Riikonen

Luutnantti Skog

Ylivääpeli Koponen

Vääpeli Harju

Ylikersantti Kankainen

Ahvenus, R.
Aro, I.
Forss, E.
Happonen, M.
Heikura, U.
Hinkkanen, R.

Hirvonen, M.
Huttunen, M.
Hyvärinen, V.
Jouhki, J.
Karvinen, E.
Kinnunen, K.

Koistinen, V.
Koskinen, P.
Koskinen, R.
Kotilainen, J.
Kivistö, M.
Kukkamäki, M.

Kuronen, R.
Kuusalo, E.
Kuusimäki, P.
Kyllönen, V.
Leinonen, J.
Lemettinen, R.

Lepistö, E.
Leppänen, J.
Lintu, U.
Malinen, K.
Mantere, P.
Matikainen, J.

Mi
Me
Mu
Na
Ne
Ne

Ylikersantti Friman

Ylikersantti Nevanen

Kersantti Hämäläinen

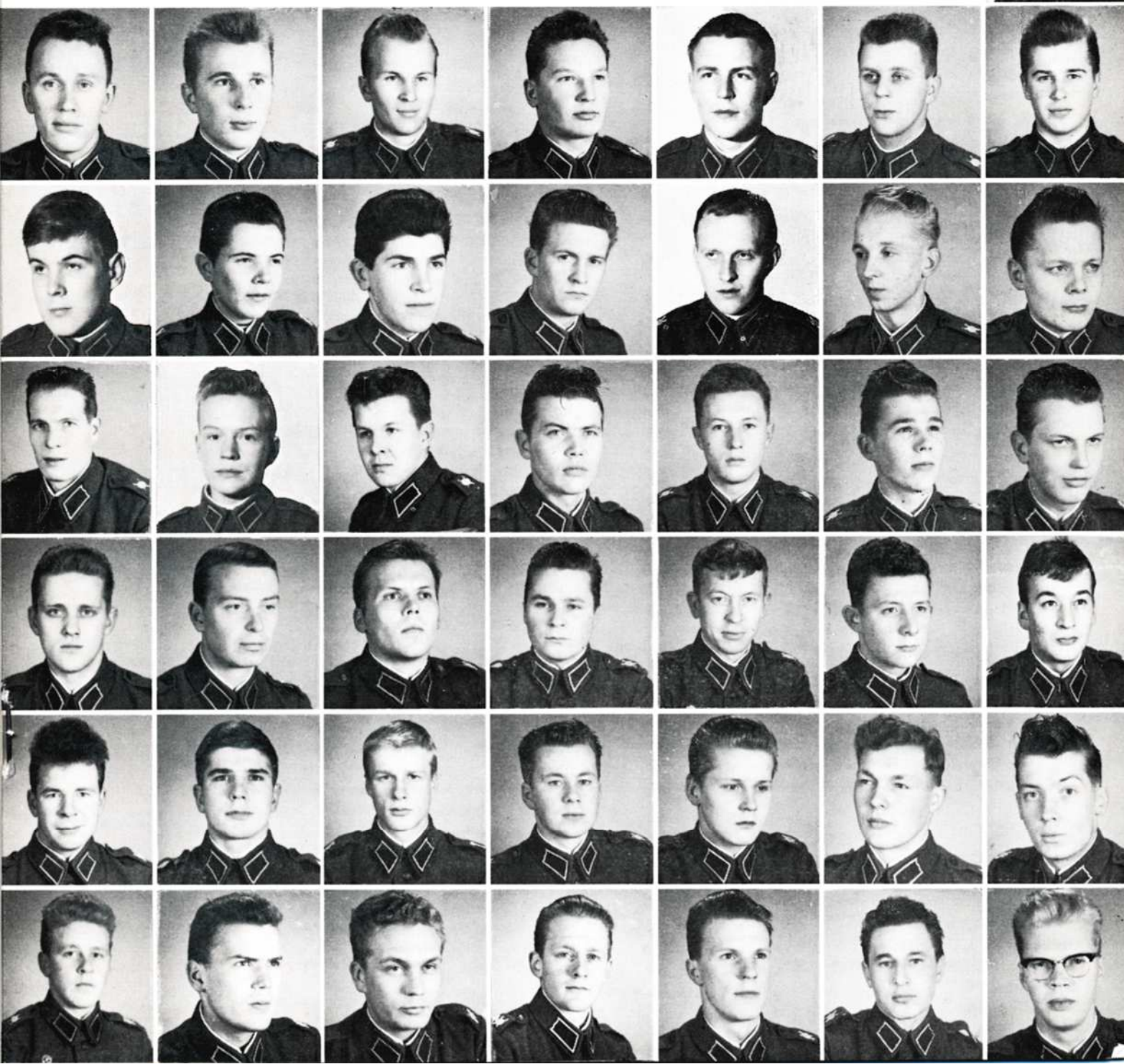
Oppilas Koukkunen

42 auk/karjalan jääkäripataljoona

Saxel, K.
Vaarto, T.
Varis, J.
Venäläinen, T.
Väisänen, T.
Väänänen, T.
Vöätäinen, T.

Mikkilä, E.	Nieminen, A.	Paavilainen, R.	Putkonen, E.	Salminen, K.	Tikkanen, E.
Mcnonen, J.	Niemioja, S.	Pelander, O.	Pyykkönen, E.	Salonen, L.	Timonen, V.
Mutanen, T.	Niskakangas, R.	Pertanen, T.	Rahikainen, P.	Salorinne, M.	Toropainen, S.
Naukkarinen, S.	Nissinen, K.	Parviainen, K.	Repo, R.	Sivonen, O.	Tuhkanen, J.
Nesterinen, Y.	Nyysönen, J.	Penttilä, N.	Saarenniemi, M.	Tammi, R.	Tuovinen, J.
Nevalainen, T.	Onnela, A.	Pietikäinen, E.	Saarinen, M.	Tiilikainen, Y.	Uschanov, A.

Motto: Parempi pyy pivossa kuin seitsemänkymmentäneljä oksallaan.

Ahvenus, Raimo, Hinkkasen kanssa kuin paita ja p—e. Pingotti niin, että sekoitti konseptinsa. Puhui harvoin, mutta yleensä järkevästi. Kurssin ainoa marttyyri, joka omien sanojensa mukaan menetti luutnantti Riikosessa ainoan suoje-
lijansa. "No, minä menen."

Aro, Ilkka, turkkulaisii, kurssin iso velto, joka ajoi yöllä mopedia so. kuorsasi a la Hopeasauma. Rock-mestari, joka jivesi paremman puutteessa harjan kanssa. Sai jopa santsari Aaltosen nauramaan kaappitarkastuksessa. Ilo- ja elopilleri, jonka seurassa ei koskaan ollut ikävä. "En mä tiärä, mää nukun ensteks vähän." Kävi kirjeenvaihtoa eri puolille Eurooppaa. "Klepo".

Forss, Eino, leukavoimailija, joka lauloi tuhmia lauluja. Jos miehellä olisi hiukankin lauluääntä, niin . . . Ei suut-
tunut koskaan eikä kenellekään. Aina PA. Pinkoissa ja punkassa oli PALJON toivomisen varaa. "Tulis tilipäivä, tai sais perinnön." Mainio pakinoitsija. "Olis kaks vaihto-
ehtoo . . ."

Happonen, Mauri, "Hopponen" Joensuusta, joka poltti päreensä useammin kuin kerran. Jokainen tunsi Maurimme Mora-puukon, ja koviakin hän olisi halunnut saada. "Jum-
makaut, olis mun Morani täällä." Mainio tekstaaja, piir-
tjä ja sinnikäs lomailija.

Heikura, Unto, "pikku korpraali" Kuhmosta, armoton selittelijä ja pummi. Hukkasi hiihtokilpailuissa dekarinsa, etsi niitä hangesta viisi minuuttia ja tuli toiseksi. "Tuota, tuota . . . niin, niin . . . ja, ja . . ." Liukeni taidolla ahkionvedosta.

Hinkkanen, Raimo, omasi pienestä ja vähäisestä koostaan huolimatta kurssin kehittyneimmän aavenaurun. Lähetti vas-
toin tahtoaan, mutta osasihan keittää kahvivettä. Ei kaihta-
nut simpautella omia tupakvereitaan, mutta oli nasta jannu.

Hirvonen, Martti, pappiskokelas Polvijärveltä, joka nuk-
kui yönsä kirves repussa. Armoton törmäilijä, joka ei pin-
goitellut päiväpeitettä eikä paljon muutakaan. TK-mies, joka
piti kaappiaan ruokavarastona. "Enhän minä, kuinkas
minä." Luki englanninkielen sanakirjaa sotareissuilla.

Huttunen, Mikko, punapää savolainen Kuopion takaa. "Tuhma Mikko" joka oppi lintsamisen jalon taidon ja
käytteli sitä varsin itsetietoisesti. Kurssin innokkaimpia
sundiksen anojia, eikä syyttä! Muuten mies kuin elohopeaa.
"Kerran kun olin Kuopiossa . . ."

Hyvärinen, Viljo, Helsinki. "Ei masi ota pataljoonan
huolia." Teki todella sen, mihin määrättiin. Ikävöi monen
muun tavoin Kaartiin. Stadilaiseksi yllättävän hyvä lyly-
ihminen. Yksi ahkerimmista aamutilanteen laskeskelijoista.
Ei voinut sulattaa välittömien suoranaisten esimiestensä
käskynantoharjoittelua.

Jouhki, Jorma toist' puolt' jockey. Kuului Suomen urheilun
suuriin juoksijatoivoihin. Tasainen kaveri, joka ei pahemmin
purnailut eikä lintsailut. Kun muut koisivat raskaan jotok-
sen jälkeen, Jouhki: "Ylös ja ulos suksi survaie!" Motto
ennen hiljaisuutta: "Olkaa hiljaa, voi olla kantahenkilö-
kuntaa lähellä." Ei paljoa perustanut iltalomista.

Karvinen, Eino Kerimäeltä. Herätteli koko tuvan aina ilta-
lomalta tultuaan ja vertaili kokemuksiaan muiden kanssa

omaksi edukseen. Hankki pahan pojan maineen polttamalla
kaappitarkastuksen aikana tuvassa tupakkaa. Karmea nau-
rusolisti, jolla oli hirveä komentoääni.

Kinnunen, Kalle. Kinnunen, herätys, HERÄTYS!!!
Kurssin sikeäunisin kaveri, heräsi vasta puolilta päivin.
"Muhoksen ripeä", joka tarpeen vaatiessa veti kakkosen
päälle ja lähti piipulle, kun toiset vetivät vielä kalsareita
jalkaan. Vietti vapaa-aikansa puhelimen ääressä. Ellei suu
ollut hymyssä, se oli ainakin auki. Palellutti varpaansa ja
liukeni töpinään. "Kinnunen puhelimeen!!!"

Kivistö, Matti, "Civis", klubin lentävä vasen laita, joka
viihdytti tupaansa jatkuvilla väittelyillään Nakken kanssa
ja matkaradiollaan. Kurssin harvoja tupakoimattomia.
Pyrki lintsamaan kaikesta varsin huonolla menestyksellä.
Kiihtyessään hämmästytti kavereitaan valtavilla äänivaroil-
laan. Tavattiin tiistaisin ja torstaisin parhaiten varusmies-
elokuviista. "Minäkö? Älkää jauhako skeidää!" "Cha, cha,
cha!"

Koistinen, Väinö, outoja kumpulaisia. Matala kansan-
hiihtäjä joka hallitsi nukkumisen taidon 1000 ja 1:ssä eri
asennossa. Korotti harvoin ääntään ja junaili harvoin mutta
hallitusti. Ihme kyllä, ei lintsailut. Yritti kipinämikkona
ollessaan kärstää nykyajan individuaalit.

Koskinen, Pentti, Kalervo, elikkä PK-Koskinen. Tumma
kiharapää jostain Kajaanin takaa. Perehtyi kurssin aikana
pikakivääriin tunnollisesti, puhdisti sen kerran asemassakin
20 asteen pakkasessa. Tulevaisuuden suunnitelmiin liittyy
läheisesti väitöskirjan laatiminen aiheesta: "Miten kantaa
PK:ta." Purnari, velto ja lintsari. "Ei oo pitkä matka
Kajaaniin".

Koskinen, Reijo, tavallisen laupiaan näköinen jäykkä-
tukka, joka kerran uskaltautui Monosen parturiin. Tulosta
ei voitu moittia. Kuului lumimiehiin. Oli rauhallinen her-
mostuessaankin.

Kotilainen, Jouko yo. Lieksa "Joe-Boy" Singaporesta.
Kokeet pelkkää leikintekoa. Sadunkertoja ja juttumies tupa
Hallasta. Oli omavarainen tupakoiden suhteen: On, on, älä
kysy. Oma tyyli alokkaiden kasvatuksessa. Lieksalaisen
äpyismin perustajajäseniä.

Koukkunen, Heikki, väitti olevansa mahahaavuri ja nautti
dieettimuonaa. Oppilaskunnan puheenjohtaja ja kurssin keu-
lakuva(ko), jonka piti olla esimerkkinä muille!? Suuri
Lapinkävijä, jolla oli ihanaan lauluääni. Omisti Simcan,
tyttöystävän ja loistavan kädenheilunnan. Haaveili Kaartiin
ja Lahteen. "Ohihan vippas masin Rukki!" Mielilause:
"Edesvastuuton mies, jota ei voida noteerata." "Toi sisko on
mun, ja toi, ja toi...". Muodosti opp. Kukkamäen kanssa
kaikkien aikojen taistelijaparin.

Kukkamäki, Oula-Matti, erikoislintsarien suurmoguli.
Rengastettiin jo ennen korpiksi tuloa. Liukeni kaikenlaisesta
palveluksesta sotkuun, jälkiruokailuun tai Korpisoturin toi-
mutukseen. Päätoimittaja, joka puhui enimmäkseen käsil-
lään ja taisi kielellään eräänlaisia laiskiaisen ääniä. "Herra
Kenraali! Kaartin kasarmi, ilmoitti nuorempi ryhmänjoh-
taja, korpraali Kukkamäki."

Kuronen, Raimo omisti hyytymättömän hymyn. Kurssi tst:ssä, Kuronen vup:ssä; kurssi Lapissa, Kuronen kasarmilla; kurssi kasarmilla, Kuronen Lahdessa. Keksi mm. pinkkaussysteemin, joka patenttoitiin kurssin nimiin. Piti oppilas Koukkuselle sulkeista ja tst:tä muiden ollessa Lapissa. "Oppilas Koukkunen! Käytävälle neliriviin, mars mars!"

Kuusalo, Erkki, "Erkka", mies, joka kadotti poskiliivinsä Lapinreissulla ja piti joukkueen hengen korkealla rajattomilla jutuillaan. Mukava mies, jolla on kauhea parrankasvu. "Kenraalit vapaat! — Puolustusvoimat, taakse poistu!"

Kuusimäki Paavo, "Puavo", kurssin ohjelmatoimikunnan pääohjaaja. Esitti jazzia rummuilla. Sadunkertoja vailla vertaa. Uskoi itsekin juttuihinsa. Innostui Jaamansodassa niin, että unohti aseensa ruokailupaikalle. Periaatteesta ei ottanut osaa tupa- ja kaappitarkastuksiin. Uskollisuuden perikuva iltalomajutuissaan. "Alokkaiden kasvatus lieksalaisen äpyismin mukaisesti."

Kyllönen, Ville, tavallisen suuri törtö Kainuusta. Järjesti koko kurssille pk:ta joutavalla poskeilulla. Purnaili sopivissa ja sopimattomissa paikoissa ja osasi hymyillä joskus jopa oikeallakin hetkellä. "Perketi, äijä, hävitkää siitä!"

Leinonen, Jorma "Jore", stadilaisia. Rauhallinen mies, hiihdossakin. "En mä o Sörkästä, meilt on sinne ainaski 50 metriä. "Kirosi harvoin, mutta karmeasti. "Pannaas yks Pepsodent-hymy paremmaks."

Lemettinen, Reijo osoitti ainaisella telmimisellään olevansa terve lapsi ja saikin lisänimen "Baby". Pingoitti viikkoja ennen kokeita ja kokeiden jälkeen: "Voi pertele, jäihän toikin kohta lukematta." Petinteossa yli-ihminen. "Liikettä, pojat, ei tää oo mitään mietoo."

Lepistö, Erkki, "Klenkka", hallitsi pari lakikirjaa ja ihmisen anatomian. Lintsaili, mutta tarvittaessa teki töitäkin. Sai punkkansa valmiiksi iltapäivällä. Himohiihtäjä, joka nautti Lapin sotareissulla öisistä maisemista muitten nauttiessa pakkauksen painosta. Hiilesty helposti, mutta veisti heti uudet päreet.

Leppänen, Jaakko Kivijärveltä. Kuulovartiomies, joka oivalsi ensimmäisenä asennon liikkumattomuuden, mutta jätti SulkO:sta lukematta sen kohdan, jossa sanotaan: "leuka hieman taaksepäin vedettynä". Kertoili tupakunnalleen kiehtovia tarinoita huuhkajain huhuilusta ja hirvenhiihdännästä. Sai kaappinsa hyvästä kunnosta palkkioksi sundiksen. Kalhumiehiä.

Lintu, Unto, pikkulintu ja vp-mekaanikko Lapinlahdelta. Hymyili itselleen oivan pinon yöpäivystyksiä. Innokas junailija, mutta käskynalaisen suhde esimieheen oli Untollemme kreikkaa. Kuului töppöryhmän kannattaviin voimiin ja ylöspitäjiin. Oli tappaa nauruun tupansa pojat tehdesään esimiehensä edessä unisena ja vain toinen saapas jallassa selkoa tämän suksista.

Malinen Kalle, Sirkus Sariolan ovi-Mikko. Otti asiat lungisti, siksipä ne olivatkin aina rempallaan. Ryhmyrinä ollessaan päivällä itse rauhallisuus, mutta hillui sitäkin enemmän unissaan. Opiskeli sotaitaitoa Coyotesta. Liikkeellelähtö vaikeaa. "Masi on rellukka, masi pystyy lähtemään piipulle."

Mantere, Pekka Jyväskylästä. Sairasti lumityökauhua. Salapinko, joka yltyi kiroilemaan, kun kuuli lumesta puhuttavankin. Hermopakkaus, joka rakasti pk:n kantamista. "Hiljaisuus on vain käsite", ja niinpä hän käyttikin osan iltayötä Tammen kanssa riitojensa sovittamiseen. Loppu yö häiritteinkin raskaan kookerhoon krohinalla. Oma suu lähempänä kuin pussin suu.

Matikainen, Jorma. Pingoitteli hiukkasen ja hikeentyi Monosen stadilaiseen. Sai parjaukset osakseen joukkueen-

johtajana toimiessaan. Terhakka kaveri, jolla oli huono onni. "Mitää, UKKO, jukemaut . . ." Rodinin "ajattelijan" tyylinen kaveri, joka joskus otti ymmärtääkseen huumoria.

Mikkilä, Eino, peltiseppä ja karhunkaataja Muhokselta. "Väkinä minut on tänne tuotu, väkinä minä täällä opiskele." Ei jaksanut kiinnostua koulutusta koskevista asioista, vaan haaveili diplomijääkärin tittelistä. Hiihtohirmu, joka lupaili Gehennaa kesäkuun öilleille.

Mononen, Jaakko "Johnson extra Gloat", stad. slang. tohtori ja poteroekspertti. Erittäin energinen kekkerikundi, sitkeä tst-yrittelijä ja yksi lauluporukan kannattavista voimista. "Masi ei ota muijaa, masi seilaa lopun elämää." Puhui naiset pyörryksiin ihanankaheällä äänellään ja loistovälkyillään. Purnaili joskus ja esitti mielipiteitään hyvin tehostetusti. 180 senttiä veltoa henkistä sekatyömiestä. Täysverinen stadilainen. Ei mikään punkkaspecialisti, mutta innokas vartiomies, kuului Valiolintarit ry:hyn.

Mutanen, Tuomo, "putki-Tuomo" melkein Helsingistä. Junaili oppilaspäällikkönä hankkien pari yöpäivystystä. Kiihkomotoristi, joka haaveili kesän tulosta päästäkseen kokeilemaan venttiilin nousua. Amatööriäyttelijä, jolle ohjaileminenkaan ei ollut outoa. "Menehän se tässä, jos on mennäkseen."

Naukkarinen, Sakari "Nakke" J-kylästä. Tavallinen hymyveikko ja ohi on-mies. Aamujen laskija n:o 1. Seisoi asennossa puhelimessakin. Eli kiihkeiden espanjalaisten ja amerikkalaisten kansanlaulujen tunnelmissa. Peräänantamaton väittelijä ja parantumaton savolainen. Poltti kerran päreensä . . .

Nesterinen, Yrjö, tuntematon suuruus ja hiljainen lintsari, joka viisaasti ei tuonut itseään esille muussa kuin sulkeisessa. Hallitsi lepoilun joka asennossa. Käytteli iltalomia, mutta missä hän kuljeksi, siitä ei kukaan päässyt selville. Oli tupakoihin nähden sangen omavarainen.

Nevalainen, Tauno. Suoritti asekoikeissa ilmiömäisiä liikesarjoja. Mies, joka ei kertaakaan käynyt vastaanotolla. Omisti punaisen pörrön ja iski siskojen mielestä ihanasti silmää. Herkkä hymyilijä ja vapaaehtoinen joka tilanteessa. Oletti, että yliväapeli ei ole hänen suoranainen esimiehensä.

Nieminen, Alpo, taipuvainen hymyilyyn ja erikoisesti jälkipään varmistajan tehtävään. "En ole mikään pärinäpoika, vaan järjestäytynyt moottorimies." Väsymätön keppostelija ja toisten kiusaaja.

Niemioja, Seppo, opiskelija plus pärinä Tampereelta "nääs". Rattoisa heppu, ollen kiitollinen kohde röökipummareille. Yritti joululomalla päästä kotiin, mutta sortui puolimatassa naisiin. Paluumatkalla väsynyt ja hiljainen. Herttainen sössö.

Niskakangas, Raimo "Nikke", pinkka- ja punkkaihme Helsingistä. Vasta puolikurssin aikoihin kävi ilmi, että mies oli kihloissa. "Joo, vanha juttu, se oli vaan pienennettävänä." Kävi lentäen kotonaan. Kaikkien kaveri. Hymy kuin "Ikellä".

Nissinen, Kari. "Yks hymy-Nissinen" sekä basisti Puijon-sarven seutuville. Hurmaili varuskunnan rouvia mahtavilla bassosooloillaan. Työskenteli lauantaisin Upseerikerholla Vaaron ja Puavon kanssa esittäen soitantoa. Omisti valtavan viulunsa lisäksi kotipuolessaan tytön, jota kaihoisana ajatteli. Juttukerhon Nissinen & Sivonen & Timonen herkkä sielu. "Lähdetääns, pojat, heittää huulikiekkoa!"

Nyyssönen, Taisto, joka omisti kurssin leveimmän hymyn. Yritti Lapissakin, mutta siitäkös poski äityi ja turposi. Kantoi pk:ta kuusi viikkoa, kai eräänlainen teräsmiesjärjestelmä. Hyväntuulinen iltayön intiimien juttujen harras kuuntelija. Varsin lujaluonteinen tupakkalakkolainen . . .

Onnela, Aarno, helsinkiläisiä. Iso kiharapää, joka ei tiedä, mitä on kaappi ja järjestys. Yritti alkuaikoina nukkua mahdollottoman huonoilla pinkoillaan, mutta "masi meni helpoon". Pelasi puikkopalloa ja kirjoitteli Viikonlopun kirjenvaihto-osastolle. "Ei masi mikään vauhtipyörä ole." Valokuvaili ja hiihteli vapaaehtoisesti sunnuntaisin.

Paavilainen, Risto, aito harjavaltaalainen tyyppi, jonka hobbyna oli pitää avointa ohjesääntöä edessään ja jutella muista asioista. Huolehti palavasti manailien toistenkin asioista. VÄÄPELI: (300 metrin päästä) "Kuinka ryhmä Paavilainen etenee?" Paavilainen: "Ryömimällä, Herra Vääpele."

Palander, Ossi, outokumpulainen hitaastikiiruhtaja, jonka mielityö oli sotilaskotilähtetä oleminen. Välytti pumpulinpeittämää leijonanluontoaan ollessaan päivystäjänä. Käytävälle tullessa jälkipään varmistaja. Kävi usein Jokisuussa elokuvissa. Osasi mukautua olosuhteisiin, nukkuen Lapin-sodassa hangessa, kun muut palelivat teltassa.

Partanen, Taisto, elikkä Sotkamon "Hymy". Sai joskus polttaa omaa piippuaankin. Säesti hyvin Pyykköistä ykonseriteissa innostuen joskus improvisoimaan päämelodiaakin. Vapaa-ajat vietti punkkien välissä "Jallu" silmillään. "Masi pystyy vetään kevyet kenttäsiikeet." Joukkueen hankkija ja järjestelijä. "Ei oo masi mikään pensasjohannes." Uninen leukavoimailija.

Parviainen, Kyösti alias Kypä, punkkataiteilija ja modernisti. Opiskeli ahkerasti matikkaa, mutta nukahti heti esitelyssä. Ei korottanut ääntään edes ryhmyrinä ollessaan; ajeli yöt kakkosella. Vietti vapaa-ajat vaakasuurassa asennossa. Oppi puolelta kurssilta jopa kiroilemaan. Kuului nukuvien puolueeseen.

Penttilä, Matti, tuvan "young sweet baby", jonka kohtalona oli aina olla 1. ylimääräinen tupa- ja aluepalvelija. Pyrki tuomaan esille itsestään gangsterimaisuuden, mutta kuitenkin oli . . . hm. Ei tullut kurssin alussa stadiiveikkojen kanssa toimeen, mutta oli loppujen lopuksi reiluiimpia kavereita. Vapaaehtoinen jälkipään valvoja.

Pietikäinen, Erkki, lintsari, joka tiesi tarkkaan, miten saada sunnuntailoma palamaan. Petintekijä. Hoiti sunnuntaisin kauneuttaan. Junaili, so. kuljetti junan ja samalla kurssin Lapin sotaan. "Mä simpautan sua." Haaveili ryhmyrin ajastaan, "johtajana" Pietikäinen.

Putkonen, Erkki, "Pinko Erkki", kurssin punkkamestari n:o 1. Sai Vääpelinkin taputtelemaan itseään. Kohotti aina velttoilijoiden käyrää tuvassa iänikuisella lauseellaan: "Se ei todista mitään." Intohimoinen hiihtäjä ja lumimies. Omasi melko alhaisen toleranssirajan.

Pyykkönen, Erkki, tunnettiin myös nimellä Erich von Büchelin. Kisälli Kajaanista; oli "tupahengen" kannattavin hahmo ja matkiskeli öisin Caterpillaria. Lauleli tunteellisia lauluja kuutamolammasta ja sammakoista. Karttoi pk:ta neljä viikkoa, mutta alistui lopuksi kohtaloonsa. Tunsu kauden sukupuolen heikkoudet ja käytti niitä häikäilemättä hyväkseen. Lomaili usein, taisipa viettää yhden yön kotonaankin. "Taas nyrskähti yksi aamu."

Rahikainen, Pertti (Scilor) lappeenrantalainen, joka keskikoulun käytyään oli valmis merimies. Kerskui kotikau-pungillaan. Pisti nenänsä joka rakoseen, joskus jopa sormensakin. Hurmaili Jokisuun tyttöjä tanssitaivolallaan ja tykkäsi naisten lisäksi Partasen piipusta, josta luopui ainoastaan väkivallan edessä. Tuurasi välillä varsinaisia "tupahengenhuojia" pitkällä, äänekkäällä "ajatuksillaan". Haaveilija, joka otti kaiken löysin rantein.

Repo, Risto, liperiläinen "vaitelias mies". Käytti vapaa-ajat musiikin hyväksi ja muitten kiusaksi. Puntinkolistaja, joka osasi kiiruhtaa hitaasti. Ei ollut kiinnostunut tupa- ja

aluepalvelusta. "Onko kaikki mukana? Repo mukana, kaikki mukana." Käytti 21.30—06.00 välisen ajan nukkumiseen. "HM HN HMRM"

Saarenniemi, Pertti, Pekka Lipposen saunakaveri Rantasalmelta. Muutenkin tavoiltaan samanlainen. Löysi Jokisuustakin monta hyvää pihvipurkkia. Valloitti kaiken äkkirynnäköllä. Juniorimieheksi kestävä mies maastossa. Rakastui vähintään kerran viikossa ja tutkisteli naisten sielunelämää myös Kontiorannassa. Mukava mies nukkuessaan, mutta ajeli aina muitten kiusaksi maastovaihteella.

Saari, Martti, herkkä helsinkiläinen pakinoitsija. Komentoani ei ollut vahvimpiä. Kasvatti Lapin reissulla leukaansa komean punaisen sänkipellon, jota komppanianpäällikkökin olisi voinut kadehtia.

Salminen, Kauko elikkä Kake, joka myöskin lukeutui stadiilaiseen kastiin. Salosen hengenheimolaisia. Tehnyt harmitun erehdyksen, josta nyt rengas sormessa. "Suuri" hiihdon ystävä. Ampui tst:ssä vain kameralla heittolaukauksia ja näytti henkisen sivistyneisyytensä Seilorille keljuillessaan. Kärsi oppilaspäällikkönä ollessaan äänenmurroksesta. Ei lintsannut koskaan, mutta osasi aina liueta taustalle. Aina ensimmäinen aamusavuilla.

Salonen, Lippo, Siili, punapäinen korista harrastava stadin kundi, jonka mottona oli: "Kaappi kuuluu komentooni! Kake, jelpiks mua vähän?" Löi mm. tupapalvelijoiden lakaisuennätyksen (ei lakaissut kertaakaan). Mielipaikat sotku ja punkka. Rämpytti kitaraa ja haaveili siviilistä. Veltto masimies, hiihtämässä oltaessa: "Kuka hitto siellä keulilla pingottaa?"

Salorinne, Martti, outokumpulaisia myöskin, mutta Saarenniemen vastakohta. Ajatteli kaiken tieteellistämällisesti. Säilytti savukkeita kaapissaan. Harrasti kavereittensa simpauttamista nukkuessaan ja sai ilmeisesti joka yö yhden jämän lisää. Ei tykännyt hillujista.

Saxell, Kalevi, "Saku", rätilaivan kapteeni. "Mikäs tämä on?" — "Herra luutnantti, oppilas Saxellin vuode." Punkka todella kuin syksyinen kärrypolku. Olihan töppöissä kille. Vietti viisiviikkoisen joululoman Tilkassa. Teoreetikko, ajattelija ja vähäisen käytännönkin mies.

Sivonen, Oiva, stadiiveikko, jonka kovanaamaisuuden alta paljastui herkkä, tunteellinen, ja kaikkea pahaa katuva piirre. Tunsu suuria tuskia kaipauksessaan sinne jonnekin . . . Parhaita kaskuilojoita. HAU-HAU . . . ? Pummasi kuukauden tupakat kavereilta ja liittyi sittemmin tupakanvastustajien yhdistykseen Nyyssösen esityksestä. Kirjoitteli jatkuvasti tytölleen ja sai punaisen sydämenkuvien varustettuja kirjeitä. "Minä sain — — sain — — sain . . ."

Tammi, Timo, kurssin söpö poika ja sokerileipuri. Ei silti turhia makeillut. Olipa ihme ukko ahkion liinassa pienestä varresta huolimatta. "Taas mä jäin ilman . . ." Mantereen taistelijapari.

Tiilikainen, Yrjö, salanimi "Yrkka", maanviljelijä Outokummusta. Viljeli muutakin kuin vehnänjyviä. Rento rehti. Saattaisi kehua urheilusaavutuksillaan, mutta "vaatimattomuus kaunistaa".

Tikkanen, Esko, "Mannankorven Manne" ja SANTSA-RI??? Toimitteli Lapin reissuilla "huoltopäällikkönä" ja touhusi itselleen korpinjämät puolikurssilta. Kerkesi kerran päivässä kotonaan käymään, eikä ihme . . . Pidetyin kaveri postinjoon aikaan. "Tulkaa kuittaamaan . . ." "Jos kirppu puree sinua, niin muista silloin minua."

Timonen, Vilho, laskuvarjojääkäri jalkavaessu, urhea soturi, suuri lintsari, herkkätunteinen naisten ihailija, joka sai toisetkin epätoivoiseen tilaan hiljaisuuden jälkeen jutuste-

luillaan. Poltti joskus omiakin tupakoita. "Ettei totuus unoh-
tuis, niin syyskuussa siviiliin".

Toropainen, Seppo, ent. koulun santsarin velimies, jossa ei kuitenkaan kaikaksi onneksi ollut ed. viittaavia taipu-
muksia. Tupakaveriensa röökien apupolttaja. Nauroi lyhyttä
sotilaallista naurua. Kunnostautui itsepäisenä ja peräänanta-
mattomana väittelijänä. "Antakaa mun kaikki kestää . . ."

Tuhkanen, Jorma, karvari, joka matkusti lomille tukan-
leikkuusta ansaitsemillaan varoilla. Kantahenkilökunnan
ja kurssin keritsijä 50 mk. Ahkera suntistelija. Ryhmä
Tuhkanen puolustustaistelussa: — Paras varmistus jouk-
kueenjohtajan suuntaan.

Tuovinen, Jouko, kurssin ainoa ukkomies. Iloilunomainen
nuorukainen, joka hiihtää ja ammuskelee. Lomaili usein
Polvijärven suunnalla. Haaveili Timosen tyyliin laskuvarjo-
jääkäriksi, mutta kukahan mahtoi panna hanttiin . . . ?
Joutui joskus jopa kesken oppitunninkin lähtemään puheli-
meen.

Uschanov, Aleksander, kova poika ihmettelemään! Piti
joskus oppitunnin komean nimensä kirjoittamisessa. Käytti
ilmeisesti tärkkiä pinkoissaan, koska ne olivat kuin tiilis-
kivet. Tunnollinen tupa- ja aluepalvelija. Kertoili kovasti
ihmettelevänsä armeijan touhuja.

Vaarto, Timo, fonisti jolla oli pohjaton kaipuu Jyvä-
skylään. Muodosti Pasen ja Nissen kanssa bändin vailla
vertaa. Soolojen lisäksi kiinnostivat hyökkäysvaunut aivan
tavattomasti. Ellei kirjettä ruvennut kuulumaan, katosi pys-
tykkamme hilpeys ja mies muuttui ärtyiseksi. "Antakaa
mulle mun foni, mä skulaan . . .".

Varis, Juhani, koulukaskuiliija Kiihtelysvaaralta. Ei pin-
koillut muuten kuin ruokailuun mennessään. Rauhaista velt-
to, joka hillui hiukan oppilaspäällikkönä ollessaan. Ampu-
keli viisi vuorokautta kuntoisuuslomaa, mikä aiheuttaa ih-
metystä, sillä miehellä oli SA:n isoin hattu, joka oli aina
silmillä.

Venäläinen, Tauno, "Enska", kaikkien tuntema henk.koht.
aseen ja pp:n kadottajana. Rustaili törkeitä lauluja, joita
myös antaumuksella lauletti. Hyväluontoinen hilpeilijä. Kuu-
lui Kisällien lauluporukkaan ollen kvartetin poskisolisti.

Väisänen, Taisto, stadin pikku "Napoleon". Pikkuvanha
pingottaja, joka Kaken tapaan aikoi 30-vuotiseen sotaan.
Väläytti oikeissa paikoissa eikä turhaan mainittu päiväkä-
sissä huulimekaanikoksi. Motto: "Mä nurkumatta kannan
kohtaloni vamman, onnestani unta nään." Haaveili omasta
pienestä osakkeesta. Tuvan isukki aina eriävien mielipiteit-
ensä vuoksi. Valtuutti toiset huolehtimaan varusteistaan
jotoksilla.

Väänänen, Tapio, varsin hiljainen poika Oulun puolesta,
hiljainen myös ruokatouhuissaan. "Täytti oikein" aina rivis-
sä, kun oli kysymys ruokailuun lähdestä. Muisti aina hen-
kilökohtaisen puhtauden. Tupapalvelijana oletti, että harja
liikkui yksinään tuvassa. "Kukahan opettaisi minua hiih-
tämään?"

Väätäinen, Juhani, lähes kolme metriä pitkä iisalmelai-
nen, joka kai aikoi lyhentää itseään hiukkasen, kun sivalte-
li kerran kirveellä jalkaansa. Onnistui ainakin liueta Lapin
vaivoista. Kurssin toiseksi ainoa pokapää. SA:n pisin oppi-
laskorppi. Jussin sotilaallinen hyve oli epäluulo. "Älä, äijä,
valehtelee . . ."

urheilua

Kurssimme aikana suoritettiin monia erilaisia kilpailuja,
joista mainittakoon muutamia.

Hiihto:

Joulukuun 30 päivänä 1960 järjestettiin koulussa yleiset
hiihtokilpailut koko kurssille, matka 10 km. Tulokset muo-
dostuivat parhaiden kohdalta seuraaviksi:

1) Opp. J. Jouhki 43.50, 2) Opp. U. Heikura 47.22, 3)
Opp. J. Nyyssönen 48.36, 4) Opp. M. Kukkamäki, 5) Opp.
J. Matikainen, 6) Opp. V. Timonen, 7) Opp. S. Toropainen,
8) Opp. P. Saarenniemi, 9) Opp. A. Nieminen, 10) Opp.
R. Lemettinen.

Tammikuun 3 päivänä pidetyissä ampumahiihtokilpai-
luissa osoittautui oppilas Jouhki, maastojuoksun Suomen
mestari nuorten sarjassa, jälleen ylivoimaiseksi. Kilpailu-
matka oli yksitoista kilometriä. Tulokset: 1) Opp. J.
Jouhki 1.04.30, 2) Opp. J. Tuovinen, 3) Opp. S. Toropai-
nen, 4) Opp. R. Ahvenus, 5) Opp. E. Putkonen, 6) Opp.
K. Kinnunen, 7) Opp. Mikkilä, 8) Opp. P. Saarenniemi,
9) Opp. V. Timonen, 10) Opp. T. Mutanen.

7. 1. 1961 järjestettiin ampumahiihdossa myös partioiden
välinen kilpailu, jossa partiot oli muodostettu vapaasti mo-
lempien joukkueiden miehistä. Parhaiksi osoittautuivat seu-
raavat partiot: 1) Opp. R. Ahvenuksen partio (Kinnunen K,
Mikkilä E, Saarenniemi P.), 2) Opp. E. Pyykkösen partio
(Tuovinen J, Putkonen E, Tuskanen J.), 3) Opp. S. Toro-
paisen partio (Timonen V, Mutanen T, Naukkarinen S.),
4) Opp. Y. Tiilikaisen partio (Venäläinen T, Väätäinen T,
Lepistö E.).

Helmikuun 14 päivänä hiihettiin tupien välinen viesti-
kilpailu, jossa parhaan tuvan paras hiihtäjä sai palkinnoksi
arvokkaan hiihtopuvun, jonka koulullemme lahjoitti eräs
kuopiolainen liike. Puku meni tupa Lockstedtin parhaalle,
oppilas Jouhki. Viestissä hiihtomatka oli 4x5 kilometriä
ja tupien välinen järjestys seuraava: Lockstedt, Mitau,
Simo, Misse, Osula, Riianlahti, Schmarden ja Halla. Voit-
taneessa joukkueessa hiihtivät seuraavat oppilaat: J. Jouhki,
E. Mikkilä, J. Matikainen ja Y. Nesterinen.

Pataljoonan yleisissä hiihtokilpailuissa menestyivät poi-
kamme siten, että ampumahiihdossa koulun joukkue oli kol-
mas ja maastohiihdossa kuudes.

Palloilu:

Hiihdon lisäksi on koulussamme harrastettu innokkaasti
pallolua. Lentopalloa osoittautuivat tupien välisessä kil-
pailussa parhaiksi tuvat Halla ja Mitau. Koulumme jouk-
kue yritti voitontahtoisena murskata kantahenkilökunnan
lentopallohegemonian, mutta kärsi murskaavan 3-0 tap-
pion (erät 15-11, 15-9 ja 15-6) helmikuun 12 päivänä
pelatussa ottelussa.

Koripalloa on pelattu ahkerasti vapaa-aikoina, mutta kil-
pailupelejä on koulun nimissä ollut vain yksi, nimittäin
PohSavPr:n Aliupseerikoulun ja oman koulumme välinen
ottelu 19. 2. 1961. Ylämyllyn pitkät pojat voittivat kirk-
kaasti, mutta vasta kovan kamppailun jälkeen luvuin 106-
38. On kuitenkin huomattava, että tässä ottelussa ei jouk-
kueemme pelannut valiokokoonpanossaan, sillä osa pelaajista
oli lomalla.

Epävirallisia otteluja on pelattu kolme, — Joensuun Se-
minaaria, yhdistettyä Joensuun voimisteluopettajien jouk-
kuetta ja Joensuun Lyseota vastaan — jotka kaikki ovat
päättäneet joukkueemme voittoon.

Yleistä

Varsinaisen kilpailutoiminnan lisäksi on ollut innokasta
mieltä ja harrastusta yleisen, massamaisen urheilu- ja reip-
pailutoiminnan merkeissä. On lenkkeily, joskus voimisteltu
ja pelattu pingistä, pöytätennistä. Tällä tavoin on pidetty
mieli viireinä ja saatu kuntoa ja virkistystä. Koulumme
urheilutoiminta ansaitsee täydellä syyllä kiitosmaininnan.

M
u
u
n
s
o
f
o
s
.
.
.

♦ vartioitiin ...

♦ lastattiin ...

♦ matkustettiin ...

♦ ahtauduttiin ...

♦ pystytettiin ...

♦ syötiin ...

♦ lämmiteltiin ...

♦ jäähvyäisteltiin ...

oppilas tauno venäläinen

masit taistelivat pehmeän leivän jaamankankaalla

Oli ilta vähän ennen joulua. Koululla oli kuumeinen hyörinä. Elettiin joululoman ja sotaharjoituksen alkamisen valmisteluhetkiä. Kokelas Narva tarkasti varusteita. Niissä oli monenlaista kamaa. Pari ruudinkeksijää aikoi käyttää uutta menetelmää asetta puhdistettaessa. Heidän asepuhdistusvälineitään tarkastettaessa syntyi pientä hämminkiä, sillä pitkän pohdinnan ja yleisen neuvottelun jälkeen tultiin siihen tulokseen, että heidän asepuhdistusvälineinään olivat saapasharja ja rasvaharja. Toinen selitti vähän hölmistyneenä, että kun käskettiin ottaa rasvaharja mukaan, niin hän otti ja lisäksi kaiken varalta saapasharjan. Tarkastus kului loppuun vähin äänin, elikkä omaa ääntään ei kukaan saanut kuuluville. Tuli hiljaisuus. Joidenkin hermot olivat kireällä, koska he huusivat unissaan kauhua kuvastavalla äänellä: "Perkele! Sinko ampuu!" Joidenkin painajainen oli KP, koska kuului julmasti huudettavan sarjaa.

Kello 05.00 oli herätys. Kaikki olivat raukeita ja kertoivat painajaisunistaan. Jannut kuitenkin piristyi niin paljon, että lähtöä odotellessaan nukkui reppu selässä käytävän lattialla. Mutta tulihan viimein lähtökä ja painuttiin ulkoisimpaan pimeyteen eli joulukuun sysimusta aamuun. Lunta oli metsässä niin paljon, että se hättäsikin etenemistä valtavasti ainakin niitten mielestä, jotka huonosti nukutun yön jälkeen olivat ärtyneitä. Eteneminen tapahtui pimeässä hiljaa lukuun ottamatta niitä pikkupaholaisen, sarvipään ja pitkähäntäisen avuksi kutsumisia, jota tapahtui usein miesten kompastellessa kantoihin ja kaatuneisiin puuihin.

Ensimmäinen tieto vihollisesta saatiin eräältä erotuomarilta. Tiedon mukaan vihollisen oli määrä tulla suoraan siihen paikkaan, jossa olimme. Yleinen mielipide oli: "Niin pitäisi!" Vihollinen tuli. Syntyi kiivas taistelu, jossa omat ja viholliset olivat sekaisin. Tilanne selvisi huomattavasti erotuomarin käytyä riitelemään keskenään. Eteneminen jatkui nyt nopeasti uhkauksien ja karjumisen ansiosta.

Miesten käyrä alkoi olla korkealla, sillä lumi kasteli vaatteet, ja vesi lirsi hilpeyttä herättävästi varpaisten välissä. Reppu painoi selkää, ase hankasi olkapäätä ja jokaista alkoi vaivata varusmiehen pahin sairaus, NÄLKÄ. Taas asemaan! Kuului ääntä. Sieltä eli vihollinen tulossa. Huolettomina kulkivat viholliset kohti asemiamme. (Siellä oli vihollaisen joukossa kolme lähinaapurin poikaa, joilta saimme ostetuksi muutamia munkkeja.) Alkoi kiivas tulitus, mutta vihollinen tuli päälle kaikesta huolimatta. Vihollisella oli jokin salainen ase taikka se oli noiduttua, koska se seiso viiden metrin päässä kiivaassa tulossa eikä kukaan kuollut. Vihollinen meni ketjumme lävitse katajapensaiden rutistessa. Taas oli työtä erotuomareilla. Alkoi tuntua siltä että sodasta muodostuisi erotuomarien välinen sota. Edettiin ja edettiin. Viimein tuli pysähdys. Saadaan ruokaa! Tieto levisi kulovalkean tavoin. Ruokaa saatiin, mutta vihollinen hyökkäsi. Syntyi kiivas taistelu, ja se rasitti kaikkia, kun täytyi huutaa sarjaa, vaikka suu oli täynnä lihakeittoa. Rautaa mukamas lensi kovasti ilmassa, sillä vihollinen ampui kaikilla mahdollisilla aseilla. Kaikesta huolimatta se lyötiin takaisin kovan tulitaistelun ja selvittelyn jälkeen. Lähdimme jatkamaan matkaa. Varusteita puuttui paljon. Eräiltä puuttui pakkia, toisilta pakin kansi. Jollakin oli kolme pakkia, eräillä jopa viisikin pakkia. Pataljoonan parhaalta ampujalta, opp Kuusimäeltä, oli jäänyt kivääri ruokailupaikalle. Hän sai sen takaisin neljää yöpäivystystä vastaan. Mieliä oli kohtalainen niillä, jotka olivat saaneet ruokaa. Ne taas, jotka jäivät ilman, natisivat kovin. Alkoi olla pimeä kun saavuttiin tavoitteeseen.

Nyt alkoivat vartiot ja varmistukset. Miehet seisoivat pi-

Motto:

Sota on julmaa ja sotaharjoitukset raakaa leikkiä.

meässä, palelivat ja kiroilivat. Joukkueenjohtajamme joutui vangiksi. Tilanne selvisi kuitenkin, kun oma tiedustelupartio kävi sieppaamassa viholliselta erään joukkueenjohtajan vangiksi heidän komentoteltastaan. Vangit vaihdettiin, ja sotaa voitiin jatkaa taas rehellisillä keinoin. Eräs oppilas kävi kysymässä erotuomarilta, joka istui nuotiolla lämmittelemässä, saisivatko oppilaat tehdä nuotion voidakseen lämmitellä. Vastaus oli: "Ei, sillä vihollinen näkee!" Teltatkin saatiin ennen puolta yötä, ja ne olivat pian pystyssä; aikaa ei näet mennyt kuin puolitoista tuntia.

Taas täytyi laittaa vartiomiehiä. Kuulovartiomiehiä oli teltan ulkopuolella vartioimassa. Näistä oli merkkinä opp Väättäinen, joka seiso teltan oven ulkopuolella ja väitti kuullevansa hyvin, liikkui etäällä vihollisen partioita. Muista vartiomiehistä mainittakoon opp Aro, joka oli vartiovuorolleen erään kiven takana tarpeellaan. — Sattui tulemaan silloin eräs erotuomari, joka kysyi, oliko Aro yksin vartiiossa. Tämä vastasi olevansa, vaikka hänen paljas ahterinsa näkyi selvästi pimeässä.

Teltoissa oli höyryä ja savua. Miehiä tuli ja meni jatkuvasti. Toiset keittelivät kahvia, toiset teetä. Ainoastaan se, joka joi viimeiseksi sitä kahvia, syljeskeli ja kiroili, sillä lumessa, josta vesi oli sulatettu, oli koivunlehtiä ja havunneulasia.

Partiotoiminta oli vilkasta puolin ja toisin. Koetettiin häiritä unta mahdollisimman paljon. Siinä onnistuttiin lähes sataprosenttisesti, sillä kukaan ei nukkunut yhtään koko aikana. Kello 04.00 lähdettiin kovalla touhulla liikkeelle. Siinä tohinassa hävisivät opp Onnelan lumipuvun housut. Eteneminen oli nyt nopeata ja hiljaista. Hiljaista oli siksi, ettei kukaan jaksanut edes kiroilla. Taivas oli aivan harmaa, ja oli pimeää. Höytiäisen jäällä kulki avojoissa hiljaisia, väsymyksestä horjatelevia hahmoja. Useat näkivät kaikenlaisia harhänäkyjä. Toiset näkivät isoja rakennuksia, toiset tuikkivia valoja. Mutta loppuihan se jostostelu aikaan ja saatiin tauko. Nuotiota ei ruvennut syntymään. Ryhmänjohtajamme koetti neuvoa, miten tuli sytytetään. Siihen opp Saxell vastasi äreänä: "Käytännö ja teoria ovat kaksi aivan eri asiaa". Tuli syttyi kuitenkin, ja saimme lämmitellä vähän aikaa. Nyt kunnostettiin asemat ja odotettiin vihollisen hyökkäystä. PK-mies väsyi ja Saxell sai PK:n kannettavakseen. Hän makasi selällään asemassa PK vatsansa päällä pystyssä ja huusi: "Herra korpraali!! Miten tällaista masinaa käytetään?" Selvisihän se aikanaan. Nyt hyökkäsi vihollinen asemeimme. Syntyi kiivas taistelu. Suoritimme vastaiskun, ja vihollinen perääntyi; näin saimme tuhotuksi sen. Kesken kiivaimman taistelun ajoivat opp Tikkanen ja Tuhkanen linjojen välistä hevosella hurjaa vauhtia huutaen: "Tehkää kunniaa! Marski ajaa valkoisella hevosella!" He toivat meille ruokaa, (ensimmäisen kerran aikataulun mukaisesti). Silloin kuuluikin kauan kaivattu ilonsanoma: Harjoitus lopetetaan! Ketään ei enää väsyttänyt, kun kaikki kutsuttiin kokoon ja tulos julistettiin. Olimme voittaneet sodan (mitä kyllä ei olisi uskonut). Nyt sytyivät nuotiotkin ilman suurempaa hämminkiä. Ruokailimme vahvasti. Saxell teki ennätyksen vanikan syönnissä. Arvion mukaan hän söi sitä n. puolitoista neliometriä. Mieliä oli verraten hilpeä lähtiessämme kohti kasarmia. Märät saapatkin tulivat perässä verraten pienin ponnistuksin. Ras-kain tappio sodassa tuli opp Kukkamäelle: kuusi yöpäivystystä. Syy: jätti leipälaikkunsa ruokalaan välttyäkseen kantamiselta!

Yleinen toteamus oli: Masit saivat pehmeän leipänsä meidän ansiostamme. Mutta kyllä me kärsimme!

HUONEKALULIIKE MIKKO NUPPONEN
Mannerheimintie 12, Helsinki

T. I. SAARINEN
Helsinki

KESKUS ASUSTE
Kaisaniemenkatu 6 Helsinki

HAMMAS- JA TERÄSLABORATORIO Oy
Helsinki

Ab GRANIT Oy
Salo - Helsinki

Oy KULTA-HAMARA Ab
Helsinki

RAKENNUSTOIMISTO JUHO L. AALTO Oy
Helsinki

PAAVO NURMI Oy
Helsinki

Oy CITEX ÖLJYNTUONTI Ab
Helsinki

**KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ
AARNI-LIIKENNE**

TUKKULIIKE SILVO Oy
Helsinki

VAKKO-SÄHKÖ Oy
Hyvinkää

LAPPEENRANTA—LAURITSALA Oy
Karjala-oluen valmistaja
Lappeenranta

ESSILÄ Oy
Kuopio

E. U. PENTTILÄ
Kuopio-Keilatalo

KIRJAPAINO Oy SAVO
Kuopio

KALAKUKKOLEIPOMO HENNA PARTANEN
Kuopio Kasarmikatu 15 puh. 12 246 ja 12 245

VALOKUVAAMO V. KEKÄLÄINEN
Kuopio Torikatu 1 puh. 15 201

RADIO- JA KONELIKE VÄISÄNEN
Kuopio Puijonkatu 39 puh. 15 767

MYYMÄLÄ ESA
mopedi-, polkupyörä- ja metsäalan erikoisliike
Lieksa puh. 100

LIEKSAN KAUPPA OSAKEYHTIÖ
Lieksa

LIEKSAN AUTOKESKUS Oy
autoliike, autokoulu, auto- ja kumikorjaamo
Lieksa puhelimet: konttori 66, myymälä 260, korjaamo 143

LIEKSAN SÄHKÖ Oy
Lieksa

OTTO PEHKONEN Oy
Kello-Kulta- ja Silmälasiliike Lieksa puh. 80

T:MI A. JESTOLA
Kuhmo puh. 207

VALOKUVAUSLIKE KOMULAINEN
Kuhmo

PÄÄKKÖNEN & PIIRAINEN
Kuhmo puh. 137

E. PULKKINEN
Kuhmo

KUHMON TALOUSKAUPPA Oy
Kuhmo

AUG. KORHONEN Oy
Kuhmo

**KARJALAN JÄÄKÄRIPATALJOONAN
ALIUPSEERIKERHO**
Kontioranta

E. SALMINEN
Helsinki Hietalahden halli N:o 22 puh. 622 081

T:MI TAINA VUORELA
Hietalahden halli N:o 99 Helsinki

KANGASLIKE RUSI
Jyväskylä

**KANGAS- JA VAATETUSLIKE
E. SAASTAMOINEN**
Porokylä puh. Nurmes 199

H. REINIKAINEN, PIKAPALA
Porokylä puh. 130. Suositellaan

TOIVONSEN BAARI
Porokylä puh. 68

NURMEKSEN AUTO Oy
Nurmes puh. 160

POLKUPYÖRÄKORJAAMO V. KUITTINEN
Nurmes Rajakatu 18 puh. 330

**KULTA- JA KELLOSEPÄNLIKE
A. O. KOITINEN**

Nurmes, Kirkkokatu 20.
Kihloja, kelloja ym. edullisesti.

HÄKLIN KALUSTOT Oy
Savonlinna Olavinkatu 18 puh. 3297
Sisusta Häkli-kalustein.

J. HUOPAISEN AUTOLIIKE
Savonlinna Olavinkatu 56

**POHJOIS-KARJALAN METSÄNHOITO-
LAUTAKUNTA**

**POHJOIS-KARJALAN MAANVILJELYS-
SEURA r.y.**

JOENSUUN AUTO Oy

RAKENNUSLIKE JUSSI ESKELINEN

JOENSUUN YMPÄRISTÖN OSUUSMEIJERI

JOENSUUN SEUDUN PUHELIN Oy

POHJOISMAIDEN YHDYSPANKKI
Joensuu

LIHAKUNTA

TERÄS Oy
Joensuu

URHEILULIIKE M. KAKKONEN
Joensuu, puh. 2124

Pohjois-Karjalan Osuusliike

Joensuu Siltak. 8.

Rak.to Y. J. Immonen Oy

Joensuu Rantak. 27 A.

TIILISKIVI — ONNENKIVI

Tuskin se kuitenkaan soveltuu kiveksi tyttösi sormukseen,
mutta harkitseva rakentaja valitsee sen muiden materiaa-
lien joukosta seinäänsä.

NYT RAKENNETAAN TIILESTÄ

Rakentajat nimittäin luottavat tiileen. Tiiliseinä on luotet-
tava (luotettavampi kuin tyttösi), yksilöllinen ja kaunis,
ja sen hoitokustannukset ovat vähäiset.

TEHDASOSUUSLIKE

Tohmajärvi as., puh. 12.

**Joensuun Kirja- ja
Paperikauppa Oy**

Joensuu

Joensuun Säästöpankki

Joensuu ja Kontiolahti

RAUMA-REPOLA OY

Joensuu Penttilä

Tervehtii
Karjalan Jääkäripataljoonan Aliupseeri-
koulun oppilaita.

KIHLAT TIETYSTI

KIHLABAARI

KIHLAT

JOENKULTA

Kauppakatu 27, JOENSUU

**Korkealaatuinen painotyö
on tilattava
nykyaikaisesta painolaitoksesta**

SIMONPAINO on uusi ja nykyaikainen sanomalehti- ja kirjapainotalo aivan Helsingin keskustassa. — SIMONPAINON teknillisesti viimeistä mallia olevat koneet ja ajanmukainen kalusto on suunniteltu erikoisesti suuripainoksia sanoma- ja aikakauslehtiä varten. — SIMONPAINOSSA voitte teettää myös mainospainotuotteenne, sillä kirjapainomme koneistus ja henkilökunta takaavat Teille edustavan painotyön. Painatus-työtä suunnitellessanne ottakaa yhteys Simonpainoon puh. vaihde 61 841 silloin saatte asiantuntijan neuvoja, tarkan kustannusarvion ja täsmällisen toimitusajan.

SIMONPAINO OY

Simonkatu 6 Helsinki Puhelin vaihde 61 841

Sotilaskoti

Kontioranta

**Huomio!
Katse Kotilaan, — päin!**

Hankkiessanne asusteita suunnistakaa askeleenne tavarataloomme.

Sen runsaista valikoimista saatte tyylikkää asusteet sekä juhlaan että arkeen.

**OSTOKESKUS
JOENSUUN
KESKUSTASSA**

 Sotilainen Oy

Hyvää palvelua vuodesta 1886 lähtien

NURMEKSEN SÄHKÖ OY

Nurmes, Karjalankatu 2,
puhelin Nurmes 121.

Kehittää ja jakaa sähköenergiaa

Suorittaa asennus- ja korjaustöitä

Hankkii sähkökoneita ja -laitteita

NURMEKSEN SAHA OY

Nurmes

jo 15.330 palvelun "aamua"

ovat liikkeemme toimineet suosituina tavaranhankkijoina Nurmeksen kauppalan, Nurmeksen- Juuan- ja Valtimon kuntien alueella.

- Tervetuloa tutustumaan tavaravalikoimiimme!

NURMEKSEN KAUPPA-OSAKEYHTIÖ
NURMEKSEN RAUTA-OSAKEYHTIÖ

HOTELLI RAJANPIRTTI

suosittelee rauhallisia huoneitaan ja viihtyisää ravintolaa.

OSUUSLIIKE PIELINEN

Lieksa
Puhelin nimihuuto

Savonlinnan Seudun Osuusliike TUOTE

Savonlinna

Kemiallinen pesula, värjäämö ja koneellinen prässäämö. Ulkopaikkakuntia palvelemme postin välityksellä.

Toiminimi AMEKO
Hallituskatu 13 Kuopio — Puh. 12 688

Oy CARLSON

Kuopio

ORO OY

Jyväskylä

BANNER OY

Sahaajankatu 35
Helsinki

Helsinkiin tullessanne muistakaa

NYMANIA

Myymme hyviä hedelmiä, tupakkaa, makeisia ja siirtomaatavaroita.

Nymanin osoitteet ovat:

Eerikink. 15—17
Aleksanterink. 50
Runebergink. 29
Lönnrotink. 26
Hesperiank. 16
Meritullink. 11
Hernesaarenk. 15
Pitäjänmäent. 17

Olette tervetulleita.

NYMAN

Perust. 1868.

FERRANIACOLOR

ja

EKTACHROME

värifilminne kehittää

FILMIYHTYMÄ OY

Helsinki, Lönnrotink. 11 C puh. 61 313

RAKENNUSLIIKE SAXEL & K:NI OY

Rakentaa urakalla ja laskuun

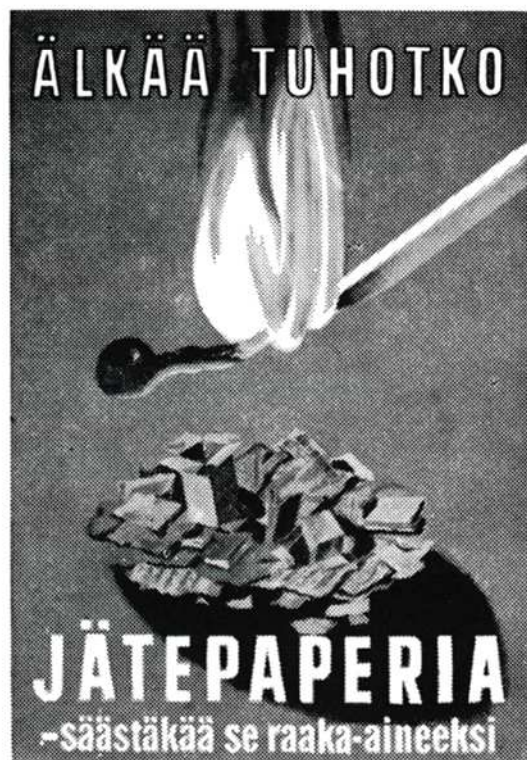
TURO TYYLIN TEKEE

TURO pukimien kehittäjä

TURO-pukimet ovat korkealaatuisia
takuutuotteita

Kauppapuutarha Vakkuri

Hyvinkää

O-P Jarle:

**Rakenteiden
yksikkökustannuksia 1961**

Kirjasta, jota on piirroksin täydennetty, saadaan valmiiksi lasketut hinnat erilaisille rakenteille ja rakennusosille.

Kirja on välttämätön arkkitehdeille — insinööreille — rakennusmestareille — urakoitsijoille — pankkien ja vakuutuslaitosten arviomiehille ym., jotka joutuvat rakennuskustannuksien kanssa tekemisiin.

Rakentajain Kustannus Oy

Helsinki puh. 13 335

Monipuolisen kioskin merkki

RAUTATIEKIRJAKAUPPA OY

Sen merkin nähdessänne tiedätte
saavanne hyvän palvelun.

Siinä on nimittäin Rautatiekirjakaupan
kioski, josta saatte kaikkea, mitä
kioskeissa yleensä pidetään kaupan.

JAFFA

**masin
siviiliuni**

Sairausvakuutuksia

**Keskinäinen Vakuutusyhtiö
KALEVA**

Ryhti

LUO
TYYLIKYYTTÄ

RYHTI-valiopaidoille on tun-
nusomaista tyylikäs leikkaus,
ensiluokkainen kangas ja
huolellinen työ; ne ovat hel-
pot pestä ja siliävät kuivues-
saan

**RYHTI YLLÄ
KELPAA KYLLÄ**

SOK

**- osuuskaupat
- tavaratalot**

**aina
joka
lauantaina**

Tosipaikan puukkoja ovat

ILVES-PUUKKO

ja

LAPINLEUKU

Kysy kauppiaaltasi näitä
maailmankuuluja tuotteita.

J. Marttiin Puukkotehdas Oy

ROVANIEMI

puh. v. 3581

VALOKUVAUSASIOISSA

kannattaa kääntyä puoleemme. Olet-
teko jo ehtineet tutustua uusimpiin
kamera- ja lisävälineluetteloihimme?

Mustavalko- ja värikuvavalmistamomme
ovat tunnettuja huolellisesta ja nopeasta
työstään.

Tehkääpä koetilaus!

Helioksen Postipalvelu

Helsinki Box 196

SUOMALAISEN SOTURIN HISTORIAA

Mauri Ahtosalo

SISSINÄ KARJALAN KANNAKSELLA

Uhkarohkea kaukopartioretki — vertojaan vailla
oleva sotakokemus. "Jännittävää seikkailua alus-
ta loppuun." (Uusi Aura) 2. painos — 8. tuhat.
600/750 mk.

M. O. Matilainen

KORPISOTURIT

Mannerheim-ristin ritarin tosiasioihin perustuva
jännittävä kertomus JR 8:n sotilaiden vaiheista
vuosina 1941—44. "Jatkosodan arkinen eepos,
joka muistelmakirjana kuuluu parhaaseen, mi-
tä sodasta on koskaan kirjoitettu." (Ilkka) 3.
painos — 11. tuhat. 600/750 mk.

Jukka Tyrkkö

SUOMALAISIA SUURSODASSA

Kuvaus suomalaisista SS-vapaaehtoisista itärinta-
man "tappokukkuloilla ja kuoleman laaksoissa".
"Tyrkkö saa sodan elämään niin aroilla kuin
Kaukasian vuoristoseuduillakin." (Kotimaa)
Kuvitettu. 750/950 mk.

Oy. A. MARSCHAN. Ab.
Ab. A. O. SEECK. Oy.

LIHANJALOSTUSTEHDAS
HELSINKI

POHJOIS-KARJALAN
MEIJERILIITTO

NURMES